

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΙΤΕΙΑΣ.

ΥΠΟ MAXIME DU CAMP.
(Κατ' Ἐπιτομήν).

Ἡ περία ἐλάττωμα δὲν εἶναι, λέγει δικαίως ἀρχαῖον τι ρητὸν, μεταξὺ δ' αὐτῆς, δυστυχήματος ἀληθοῦς διὰ τὸν ἄνθρωπον, καθ' οὗ ἐπιπίπτει, καὶ τῆς ἐπαίτειας, ἐγκλήματος διὰ τὸν ἐξασκοῦντα αὐτήν, ὑπάρχει διαφορὰ οὐσιώδης, ἀπαρτήρητος πολλάκις διερχομένη. Ἡ ἐπαίτεια ἐπιτρέπεται μέχρι τινὸς ἐν ταῖς χώραις ὅπου μέσα πρὸς ἀνακούφισιν τῆς δυστυχίας δὲν λαμβάνονται. Ἐκεῖ ὅμως ἔνθα καὶ ὁ ἰσολογισμὸς τοῦ κράτους ἔχει τὸ διὰ τὸν πενόμενον ὠρισμένον ποσὸν καὶ φιλάνθρωπα καταστήματα ὑπάρχουσι καὶ σύστημα ἀγαθοεργοῦ ἐνεργείας διωργανίσθη, ἐκεῖ ἐν γένει ὅπου ἡ πρὸς τοὺς πένητας βοήθεια ὑπάρχει ἐν αὐτοῖς τοῦ κράτους τοῖς νόμοις ἐγγεγραμμένη, ἡ ἐπαίτεια προσβάλλει τὴν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν, ἐπομένως ἀνάγκη νὰ καταργηθῇ. Καὶ αὐτὸς ὁ Γαλλικὸς νόμος (ἀρθ. 274-Ποιν.) ρητῶς ἀποφαίνεται περὶ τούτου.

Ἐκ πρώτης ὕψεως, φαίνεται σκληρὸν ἴσως νὰ ἐμποδίσῃ τις τὸν πάσχοντα, τὸν πεινῶντα ἄνθρωπον, τοῦ νὰ ἐπιδείξῃ γυμνὴν τὴν ἀθλιότητά του, νὰ εἴπῃ, *Εὐσπλαγχνίσου με*, εἰς τὸν διερχόμενον εὐτυχῇ ἂν ὅμως ἐκ τοῦ πλησίον ἐξετάσῃ τις τὸ ζήτημα, ἂν ψάσῃ τὴν κοινωνικὴν αὐτὴν νόσον, θέλει ταχέως πεισθῇ ὅτι ἐκτὸς σπανιωτάτων ἐξαιρέσεων ἡ ἐπαίτεια εἶναι διὰ τοὺς ἐξασκοῦντας αὐτήν ἐπάγγελμα ἀληθές, ἔχον τὰς κερδοφόρους καὶ μὴ ἡμέρας του, τὰς καλὰς αὐτῆς ὥρας καὶ τὰς ὀχληρὰς τῆς ἀνεργείας στιγμὰς βιομηχανία τυχερά, πάντοτε μὲν σχεδὸν ἐξασφαλίζουσα τὴν ὑπαρξίν, ἐνίοτε δ' ἐπι-

τρέπουσα καὶ τὴν κραιπάλην. Οἱ ἐπαῖται, οἵτινες μᾶς ἐκώφαναν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας διὰ τῶν κλαυθμηρῶν αὐτῶν παρακλήσεων καὶ αἰτήσεων, γνωρίζουν κάλλιστα τὸ ἐσπέρας τὸν δρόμον τὸν φέροντα εἰς τὰ κακοηθέστερα τῶν Παρισίων καφετεῖα καὶ οἶνοπωλεῖα· πολλοὶ συλλαμβάνομενοι ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας, διότι καταντῶσιν ὑπὲρ μέτρον ὀχληροὶ ἀπέναντι τῶν διαβατῶν, εὐρέθησαν φέροντες ἐπ' αὐτῶν 10 καὶ 15 φρ. κατ' ἐλάχιστον ὅρον· ἄλλοι, μὲ τὰ ψυχία τοῦ ἄρτου τῶν ἄλλων καθ' ὅλον αὐτῶν τὸν βίον τρεφόμενοι, καὶ ὑπὸ τὴν στρωμνὴν των ἕνα, ἕνα θησαυρίζοντες τὸν ὀβολὸν τῆς ἐλεημοσύνης τοῦ μὲν καὶ τοῦ δέ, ἀποθνήσκουσιν αἰφνης μὲ ἀξιόλογον χρηματικὸν κεφάλαιον, νεκρὸν ἐννοεῖται μένον, τοῦ ὁποίου ὁ ἐτήσιος μόνον τόκος ἤρκει ὅπως ζήσωσιν ἀνέτως. Ὅσον ἐν τῇ πενίᾳ ἀπαντᾷ τις δυστυχεῖς ἀναξίως τῷ ὄντι παθόντας, τοσοῦτον ἐν τῇ ἐπαίτειᾳ ἀνὰ πᾶν βῆμα σχεδὸν προσκρούει κατὰ γεγονότων ραθυμίας, κακῆς διαγωγῆς, καθ' ἕξων ἐρριζωμένων, ἀπέναντι τῶν ὁποίων καὶ αὐστηρότης καὶ ἐπιείκεια ἐναυάγησαν, μέχρι σήμερον τοῦλάχιστον.

Α'.

Ἐν Παρισίοις ἄλλοτε ἡ ἐπαίτεια ἦτο τόσῳ φανερὰ καὶ βαθεῖα πληγὴ, ὥστε ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν ὅλων· οὐδεὶς ὁ μὴ ἀναφέρων περὶ αὐτῆς ἱστορικὸς, τὰ δ' ἐπ' αὐτῆς ἐκδοθέντα βασιλικά καὶ κυβερνητικὰ διατάγματα ἐδύναντο ν' ἀποτελέσωσιν ὀλόκληρον περίεργον τόμον. Εἰργάζετο τακτικῶς, ὡς κατὰστημα δημόσιον, ἀνεχόμενον ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ ἀνενεοῦτο τακτικῶς διὰ στρατιωτῶν ἡρωτηριασμένων, οὐδὲν ἄλλο καταφύγιον ἐχόντων ἢ τοῦ δημοσίου τὸν ἔρανον. Ἦτο σωματεῖον σπουδαῖον, ἔχον τοὺς κανονισμοὺς του, ἀρχηγὸν ἐκλεγόμενον, σωματεῖον, ὅπερ πολλάκις ἡ πόλις ἐτρόμαξε καὶ τὸ ὅποιον ἀντέκρουσε

τὰς κατ' αὐτοῦ ἐνόπλους ἐνεργηθείσας προσβολάς. Ἐν τῷ σωματείῳ τούτῳ, ὅπερ διηρεῖτο εἰς διαφόρους κλάδους, διήρχετο ὁ εἰσερχόμενος διὰ τακτικῆς μαθητείας καὶ ἄλλων δοκιμῶν, ὁ δ' ἀρχηγὸς αὐτοῦ ὠνομάζετο Κοέσρης (Coësre). Μετὰ τὸν ἀρχηγὸν ἤρχοντο ἀμέσως οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ Στέμματος τούτου τῶν Κακῶν Πράξεων, κατόπιν οἱ Καροῦχοι λεγόμενοι, καθηγηταὶ τῆς Ἀργοτικῆς. Ἐπαγρυπνοῦντες ὅπως πληρόνῃ ἕκαστον μέλος τῆς ἀδελφότητος τὸν πρὸς ὄφελος τοῦ μονάρχου ἐπιβεβλημένον φόρον, κάτοχοι τῶν ἀποκρύφων τῆς τέχνης καὶ διδάσκοντες τοῖς νεήλυσιν πῶς κατασκευάζεται ἀλοιφή τις (onguent) (*), πληγὰς ἀπεχθεῖς τὴν ὄψιν καὶ ὁμῶς ἀπόνους σχηματίζουσα. Ἦσαν οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ στρατοῦ τῆς μοχθηρίας, ἐπωνομάσθησαν δὲ μόνοι τῶν Τῆς Κορτῆς Σπάθης τὰ Παλληκάρια. Τοσοῦτον ὑπερήφανοι ἦσαν διὰ τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν τὴν ἐξάσκησιν.

Τὰ ἄλλα ὑποδεέστερα μέλη τῆς ἀδελφότητος εἶχον ταπεινότερα τὰ αἰσθήματα, εἶναι ἀληθῆς· δὲν ἐστεροῦντο καὶ γονίμου φαντασίας μᾶλα ταῦτα, ὅσκις ἐπρόκειτο νὰ μεταφέρωσιν ἐκ τοῦ βαλαντίου τῶν ἄλλων εἰς τὸ ἰδικόν των ὅ τι τοσοῦτον ἠρέθειζε τὴν ὀρεξίν των. Τὰ ὀρφανὰ καὶ ἄλλα παιδία διεμοιράζοντο ἀνὰ τρία ἢ τέσσαρα καθ' ὅλας τῆς πόλεως τὰς ὁδοὺς, ριγῶντα, ἡμίγυμνα, θρηνηδοῦντα καὶ ἄρτον ζητοῦντα· οἱ ριγόδαιοι καλούμενοι, συνοδευόμενοι ὑπὸ γυναικῶν καὶ παίδων ἰδικῶν των ἢ ξένων, περιήρχοντο τὴν πόλιν δεικνύοντες πιστοποιητικὰ βεβαιοῦντα ὅτι ἡ περιουσία των ὅλη κατεστράφη ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ· οἱ πραγματευταὶ (marcandiers) ἦσαν μικρέμποροι,

(*) Σχηματιζομένη ἀπὸ εὐφόρδιον (echelios-coria) καὶ Χελιδόνιον (chelidonium-majus), φυτὸν φυόμενον πλησίον τῶν πεπαλαιωμένων τειχῶν καὶ διὰ τοῦ βορβορίου τῶν ἀκαθαρσιῶν ἀναπτυσσόμενον.

τοὺς ὁποίους ἡ πυρκαϊὰ περιήγαγεν εἰς τὴν ἐσχάτην πανίαν· οἱ Καχύμοιροι (rièlres) διέπρεπον δένοντες τὰς κνήμας ἐπὶ τοῦ μηροῦ καὶ μεταξὺ δύο δεκανικίων μὲ τὰ μέλη ἀνάπηρα συρόμενοι· οἱ ἄρρωστιάρηδες (Malingreux), ὠχροὶ καὶ κάτισχνοι, ἐδείκνυν τὰς πλαστὰς αὐτῶν πληγὰς· οἱ Ἀκαχοὶ (Francs-Mitous) ἐμπόδιζον διὰ ταινιῶν τοσοῦτον ἐπιτυχῶς τὴν λειτουργίαν τῶν φλεβῶν των, ὥστε ἐπιπτον χαμαὶ ὡς ὑπὸ συγκοπῆς καταλαμβανόμενοι· οἱ Σειληνιαζόμενοι (Sabloueux) ἐκυλίωντο κατὰ γῆς, τοὺς καρπὸς τῶν χειρῶν των ἐπιτηδεύεις τινάσσοντες καὶ, στρεβλόνοντες διάφορα τοῦ σώματός των μέρη, ἐξέβαλλον ἀφροὺς, χάρις εἰς τεμάχιον σαπουνίου ἐντὸς τοῦ στόματος αὐτῶν τεθειμένου, προσποιούμενοι ὅτι κατείχοντο ἐξ ἐπιληψίας. Ἄλλοι πάλιν παρίσταντο ὡς θαύματα ζῶντα, ὡς ἀπόδειξις τοῦ τί δύναται νὰ κατορθώσῃ ἡ πρὸς τοὺς Ἁγίους λατρεία· τοιοῦτοι ἦσαν οἱ Καλλότοι (Callots), διατεινόμενοι ὅτι, ἅπαξ μόνον εἰς προσκύνῃσιν τῆς Ἁγίας Ρέννας μεταβάντες, ἰάθησαν ἐκ τῆς λέπρας· οἱ Οὐβαῖνοι, τοὺς ὁποίους ὁ Ἅγιος Οὐβέρτος ἐθεράπευσεν ἐκ τῆς λύσσης· οἱ δεκανικοπῶλαι, οἵτινες ἐπὶ ἑλίου δεκανίκια ἀγιασθέντα πλησίον τῶν εἰκόνων τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου καὶ τοῦ Μιχαήλ Ταξιάρχου. Ἐπὶ τέλους οἱ Κολοβοὶ ἐπήτουν μόνον τὸν χειμῶνα, τὰ δὲ Κουρέλια ἐζήτουν ἐλεημοσύνην τὴν μὲν μίαν χεῖρα ἐπὶ τοῦ πύλου φέροντες, τὴν δ' ἐτέραν ἐπὶ ξίφους, εἰς τὸ πλευρόν των κρεμαμένου.

Παντοῦ ὅπου οἱ ἐν Παισιόις ἐπαῖται κατόκησαν καὶ ὕθεν ἀλληλοδιαδόχως, οὐχὶ δ' ἄνευ κόπου, τοὺς ἐξέβαλον, ὠνομάζοντο Θαυμάτων Αὐλαί· τὸ θαῦμα ἦτο ὅτι, ἐν καταλύμασι βορβορίου εἰσερχόμενοι, ἀνάπηροι καὶ θνήσκοντες, ἀνέκτων ἀμέσως τὴν υἱείαν των. Τὸ τελευταῖον τοιοῦτον μέρος, ἐνθ' αἰσθλὸν φθειριῶντες καὶ φύρδην μίγδην μεμιγμένοι, διακρίνεται καὶ σήμερον ἔτι. Πολλάκις ἡ Κυβέρνησις ἐξε-

καθάρισε τὰς Αὐλὰς τῶν Θαυμάτων ταύτας, πλὴν οἱ διωκόμενοι ἢ οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν ἐπανήρχοντο τάχιον ἢ βράδιον ἐν αὐταῖς. Σήμερον ἡ Αὐλὴ τῶν Θαυμάτων εἶναι εἶδος τι ἡσύχου ἀναπαυτηρίου ἐν μέσῳ μιᾶς τῶν θορυβωδεστέρων τῆς μεγάλης πόλεως συνοικιῶν, οἱ δ' ἐπαίται συνεκέντρουντο εἰς ἄλλο τι μέρος, εἰς τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου Λατράνη τὸν περίβολον. Ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη τί ἀποφορὰ ἐξήρχετο ἐκ τῶν οἰκίσκων τοῦ μέρους αὐτοῦ, ὅτε πρό τινων ἐτῶν μαθητεύων τὸ διηρχόμενον. Ράκη ἐπὶ τῶν παραθύρων κρεμάμενα καὶ οὐδὲν ἄλλο· οἱ κατοικοῦντες τὰς φωλεὰς ταύτας μοὶ ἐφαίνοντο δραπεταὶ ἀληθεῖς τῶν τοῦ μεσαιῶνος μεγάλων τῆς ἐπαίτειας σωματείων. Αὐτοῦ, ὡς ἐν ἀχυρῶνι, συνηθροίζοντο πᾶν ἑσπέρας ὅλοι οἱ ἀνάπηροι, τέρατα μὲ μορφὴν ἀνθρωπίνην, οἱ θαυματοποιοὶ ἢ ἀγύρται, οἱ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν περιφερόμενοι καὶ δίδοντες σοφῶν ζώων παραστάσεις. Μετὰ τὸ 1849 ἡ Κυβέρνησις κατεδάφισε καὶ τὸ μέρος αὐτὸ, οἱ δ' ἐπαίται ζῶσι σήμερον, τῇδε κἀκεῖσε διεσπαρμένοι, ἐντὸς ζοφερῶν καταλυμάτων, βοηθούτων καὶ τὰ κακοῦργα τῶν πλείστων σχέδια.

Ἀνέκαθεν, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον, αἱ κατὰ καιροὺς κυβερνήσεις κατεδίωξαν τὴν ἐπαίτειαν, ἐκ δὲ τῶν ληφθέντων ἐκάστοτε μέτρων δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ καὶ τοῦ κινδύνου τὸ σοβαρόν. Τῷ 1524 καταδικάζουσιν εἰς μαστίγωσιν καὶ ἐξορίαν πάντα ἐπαίτην, ἄνευ ἀποτελέσματος ὅμως, διότι τῷ 1525 τοὺς διατάσσουν ἐκ νέου ἐπὶ ποινῇ ἀγχόνης ν' ἀπέλθωσι τῶν Παρισίων. Ἐν ἔτει 1532 τὸ κοινοβούλιον διατάσσει ὅπως, ἀνὰ δύο δεδεμένοι, καθαρίζωσι τοὺς ὀχετοὺς τῆς πόλεως, κατὰ δὲ τὸ 1561 ὁ Κάρολος Θ'. τοῖς ἐπιβάλλει ἰσοβίων δεσμῶν ποινὴν. Τῷ 1602 τοὺς στιγματίζουν διὰ πεφυρακτωμένου σιδήρου ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ τοῖς κείρουν τὰς κεφαλὰς, ἐπὶ τέλους δὲ τῷ 1606 τοὺς καταδικάζουν εἰς τὴν ἐπὶ δημοσίας πλα-

τείας ὑπὸ ὑπηρετῶν τοῦ δημίου μαστίγωσιν.

Ὁ Σωβὰλ ὑπολογίζει εἰς τεσσαράκοντα χιλιάδας τὸν ἀριθμὸν τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐν Παρισίοις ἐπαίτων. « Λαὸς, » λέγει, ἀνεξάρτητος, μὴ γνωρίζων οὔτε νόμους οὔτε θρησκείαν οὔτε ἀνώτερον οὔτε ἀστυνομίαν· ἀσέβεια, ἡδυπάθεια καὶ ἀκολασία, ἰδοὺ τὰ ἐν αὐτῷ ἄρχοντα αἰσθήματα. » Τὸ κακὸν ἐφθασεν εἰς τὸ ἑπακρον αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης χρονολογεῖται ἡ σύστασις τοσούτων φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸ τῶν Ἀπομάχων, ἐν οἷς ἤρξαντο περικλείοντες τὸ φοβερὸν καταντήσαν στοιχεῖον. Ἀλλ' οἱ Παριῖοι ἦσαν καὶ τότε ὅ,τι εἶναι σήμερον, τὸ ἀνάπαλιν τοῦ Πίθου τῶν Δαναίδων. Τοὺς ἐκένονον ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους καὶ ἐπληροῦντο ἐκ τοῦ ἐτέρου. Ἦρξαντο δὲ συρρέοντες πάλιν οὐ μόνον ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Γαλλίας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Τὰ μέτρα ἐπανελήρθησαν δραστηριώτερα, κατὰ δὲ τὸ 1700 ἐξεδόθη διάταγμα ἐπιβάλλον 50 φράγκων πρόστιμον καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ποιοῦντα τὴν ἐλεημοσύνην. Ἡ Ἀστυνομία συνέλεξεν ὅσους εὔρεν ἢ ἐδυνήθη ἐπαίτας καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἐπεδίδασεν εἰς κυβερνητικὰ πλοῖα καὶ ἀπέστειλεν εἰς Γαλ. ἀποικίας.

Εἰς μάτην μὲν ταῦτα. Κατὰ τὸ 1725 ἡ συρροὴ ὑπῆρξεν ἐκ νέου τοιαύτη, ὥστε ὁ Δούξ τῆς Βουρβονίας διατάσσει νὰ στιγματίσωσι διὰ πεφυρακτωμένου σιδήρου ἐπὶ τοῦ βραχίονος ὅλους τοὺς ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐλθόντας ἐν Παρισίοις ἐπαίτας. Συνέλαβον τόσον ἀριθμὸν καὶ τόσους καθεῖρξαν ἐν τοῖς νοσοκομείοις, ὥστε, μὴ ὑπαρχουσῶν κλινῶν πλέον, τοὺς ἔβαλον νὰ κατακλίνωνται φύρδην μίγδην ἐπὶ τῆς ψάθης· βραδύτερον δὲ, κατὰ τὸ 1749 καὶ 1750 τοὺς συνελάμβανον νύκτωρ, τὰς γυναῖκας ἰδίως καὶ τὰ παῖδια, καὶ τ' ἀπέστελλον ἐκ νέου εἰς τὰς Γαλ. ἀποικίας. Ἐντεῦθεν διεδόθη κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μεταξὺ τοῦ κατωτέρου λαοῦ

ρήμη, ὅτι ὁ Λουδοβίκος ΙΕ', ὑπὸ λώθης μαστιζόμενος, ἐλούετο, ὅπως ἀνακτήσῃ τὴν ὑγείαν του, καθ' ἐκάστην πρωΐαν ἐντὸς αἵματος, ἐκ τῶν τοιούτων συλλαμβανομένων παίδων ἐξαγομένου.

Τὰ αὐστηρὰ ὅμως ταῦτα τῆς κυβερνήσεως μέτρα κατέληξαν εἰς ἀποτελέσματα δυσάρεστα καὶ σοβαρά. Εἰς διάφορα μέρη τῶν Παρισίων ἐξερράγησαν στάσεις καὶ ἡ κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ φανῇ ἡπιωτέρα, διότι ἐφόνευσαν καὶ στρατιώτας καὶ ἀστυνομικοὺς κλητῆρας. Ἐπανελήφθησαν μᾶλλον τοῦτο κατὰ τὸ 1764, καὶ πᾶς συλλαμβανόμενος ἐπαίτης ὑπεβάλλετο εἰς τὴν διὰ σιδήρου πυράκτωσιν τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος, ἐφ' οὗ ἐχάραττον ἐν ἀνεξάλειπτον Ε, καὶ εἰς ἐννέα μὲν ἐτῶν δεσμὰ διὰ πρώτην φοράν, εἰς ἰσόβια δέ, ἂν τὸ πρᾶγμα ἐπανελαμβάνετο καὶ δευτέραν.

Ἡ δημοκρατία τοῦ 1790 καὶ οἱ μετ' αὐτὴν ἀμέσως χρόνοι ἦσαν ὁ χρυσοῦς διὰ τὴν ἐπαιτείαν αἰὼν. Ἡ ἀκολασία κατήνησε τοιαύτη, ὥστε αἱ γυναῖκες ἐπεδεικνύοντο ἡμίγυμνοι ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἵνα ἀποσπάσωσι προθυμότερον τὸν ὄψαλόν τῶν διερχομένων. Ποῦ θέσις καὶ καιρὸς, ἵνα διηγηθῇ τις τὰ κατὰ τὰ ἔτη ἐκεῖνα, ἀπὸ τοῦ 1794 ἰδίως μέχρι τοῦ 1800 καὶ 1801, κατορθώματα τοῦ φοβεροῦ σωματείου! Ἐλήφθησαν μέτρα, ὀλιγώτερον μὲν αὐστηρὰ ἀπὸ τὰ τῶν παρελθόντων αἰώνων, ἀποτελεσματικώτερα μᾶλλον ταῦτα. Συνεστήθησαν ἰδίως τοσαῦτα φιланθρωπικὰ κα-
ταστήματα πρὸς περίθαλψιν τῶν πενομέων, ὑπάρχουν τοσαῦτα δημόσια ἔργα δυνάμενα νὰ ἐπασχολήσωσι τοὺς ὑγιεῖς ἐπαίτας, ὥστε ἡ ἐν γένει ὑπαρξίς τῆς ἐπαιτείας ἀποβαίνει κοινωνικὴ πληγὴ καὶ ὀλεθρία καὶ ἄδικος.

Β'.

Ἡ ἐπαιτεία εἶναι ἐπάγγελμα· ἡ δ' ἐξάσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὸ νὰ τείνῃ τις τὴν χεῖρα, κλαυθμῆρεις ψιθυρίζων λέξεις·

ἔχει διαφόρους μορφάς, ὑπὸ τὰς ὁποίας προσπαθεῖ νὰ κρυβῇ, χωρὶς ὅμως νὰ τὸ κατορθόνῃ πάντοτε. Ἀνοίγει τὰς θυρίδας τῶν ἀμαξῶν, πωλεῖ ἄνθη, πυρεῖα, χαρτίον. Φωνάζει ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους, « *Τζιγάρα καὶ Φωτιάν, Κύριοι!* » συνά-
ζει εἰς τοὺς δημοσίους περιπάτους τὰ ἀποτζιγάρα, τὰ κόπτει εἰς μικρὰ τεμάχια καὶ τὰ πωλεῖ πρὸς ἐν φρ. τὴν λίτραν εἰς πενιχρῶν καταλυμάτων ἐνδεεῖς καπνιστὰς· πωλεῖ κομβολόγια καὶ ἁγιασμόν πρὸς τὰς θύρας τῶν ἐκκλησιῶν, τῶν ὁποίων κατακλύζει τὸ περιστύλιον ἐν ἡμέραις γάμου ἢ θανῆς, γελόεσσαν ἢ κλαυθμῆρη περιβαλλομένη φυσιογνωμίαν ἀναλόγως τῆς περιστάσεως. Μὲ ὄντα νόθα καὶ ἀκάθαρτα μιγνυομένη εἰσδύει εἰς τὰ ζοφερά τῶν θεάτρων προπύλαια, ὡς σμη-
νος κατὰ τῶν ἐξερχομένων ἐπιπίπτουσα· παίζει μουσικὰ ὄργανα ἐν ταῖς ὁδοῖς· ᾄδει ἐν τῇ αὐλῇ τῶν οἰκιῶν· ἀλιεύει ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀνηλίκους Ἰταλοὺς παῖδας καὶ δι' αὐτῶν πλημμυρεῖ τὰς ὁδοὺς τῆς πρωτεύουσας, καὶ ἐνοικιάζει πρὸς τόσον καθ' ἐκάστην, μικρὰ παιδία, ἅτινα ἐκθέτει ἀναιδῶς ἐν τῇ δημοσίᾳ ὁδῷ, ἵνα προσελκύσῃ τῶν διερχομένων τὴν προσοχὴν.

Τὸ μᾶλλον ἀφόρητον τῆς ἐπαιτείας σχῆμα εἶνε ἐκεῖνο, ὅπερ περιβάλλονται οἱ ὑπόπτου ἠθικῆς βιομήχανοι, ὅσοι εἰσέρχονται εἰς τὰς οἰκίας, πενίας καὶ καλῆς διαγωγῆς πιστοποιητικὰ ἐπιδεικνύοντες. Οὗτοι εἶναι οἱ χεῖριστοι τῶν ἐπαιτῶν· εἶναι πολυάριθμοι· φαίνεται δ' ὅτι ἐκ συνενοήσεως διήρσαν τὸν Παρισινὸν λαὸν εἰς κατηγορίας διακεκριμένας, τὰς ὁποίας ἐξορύττουν, χωρὶς οὐδέποτε ὁ εἷς νὰ σφετερισθῇ τοῦ ἄλλου τὰ δικαιώματα. Τίς δὲν ἠξιώθη τῆς ἐπισκέψεως τοιούτων ἐν τῷ οἴκῳ του; Τίς δὲν παρετήρησε τὴν αὐθάδη καὶ συγχρόνως ταπεινὴν φυσιογνωμίαν των, τὸ λιπαρὸν τῆς κόμης αὐτῶν, τὰ φορέματά των, ἅτινα ὑπὸ τὸ βρωμερὸν καὶ πεπαλαιωμένον αὐτῶν φέρουσιν ἔτι ἵχνη τινὰ κομψότητος; τίς δὲν εἶδε πόσον ἀνήσυχτοι καὶ περιέργως τριγύρω

στρεφόμενοι καὶ τὰ πάντα ἐξετάζοντες εἶναι οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν; Τίς δὲν ἀπέστρεψε τέλος πάντων τὸ πρόσωπον, ἵνα ἀποφύγῃ τὴν οἶνοπνεύματος παχεῖαν ὁσμὴν ἐκπέμπουσαν ἀναπνοὴν τῶν; Ἐχουσι τὴν ῥάχιν κυρτὴν, τὴν φωνὴν κλαυθμῆρη, ἀπαριθμοῦν μὲ μεγάλην εὐγένειαν τὰ ὀνόματα ἀνθρώπων σημαινόντων, οἵτινες εὐηρεστήθησαν γὰρ τοὺς τιμήσωσι διὰ τῆς καλῶσύνης τῶν, καὶ σὲ παρακαλοῦν νὰ ὑπογράψῃς τὸ ὄνομά σου ἐπὶ τοῦ χαρτίου, ὅπερ σοὶ παρουσιάζουν, τὸ ὅποιον μῦθα ταῦτα καλῶς θέλεις πράξει μὴ ὑπογράφων, διότι θὰ χρησιμεύσῃ ὡς νέων θυμάτων στερεότυπος παγίς. Φθόνος, ἀκηδία ἢ ἄλλο τι ἀπόκρυφον ἐλάττωμα τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν· ἐπέζησε δ' ὅπως δὴ ποτε κεφάλαιόν τι ὑπερηφάνιας ἐν αὐτοῖς· διὰ τοῦτο, ἀντὶ νὰ τείνωσιν ἐπαίτου χεῖρα ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν ὀδῶν, τὴν τείνουσιν ἐν τῷ δωματίῳ ἢ τῷ ἀντιθαλάμῳ. Ὅταν παρατηρήσῃ τις τὰς ρωμαλέας αὐτῶν χεῖρας, ἐννοεῖ ὅτι εἶναι ἱκαναὶ οὐ μόνον νὰ ρίψωσιν ἐν ταῖς θυλακείαις τῶν τὸν ὁβολὸν τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἄλλου, οὐ μόνον νὰ φέρωσι μέχρι τῶν χειλέων τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς ἐν τῇ θύρᾳ τοῦ οἶνοπωλείου πλήρες οἶνου ἢ οἶνοπνεύματος ποτήριον, ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλο τι σπουδαιότερον, ν' ἀποσπάσωσιν ὅσον δίδεται ἐλαφρῶς τὸν κρίκον τῶν καλλιτέρων κεκλεισμένων κλειθρῶν. Ἄν τοῖς εἴπῃ τις ὅτι θὰ ζητήσῃ πληροφορίας περὶ αὐτῶν, ἀπομακρύνονται βεβαιούντες ὅτι τὸ παρελθόν τῶν εἶναι τὸ ἐντιμότερον τῶν παρελθόντων· δὲν ἀναφαίνονται ὅμως πλέον. Εἶναι τῷ ὄντι σπάνιον πολὺ νὰ μὴ ἔχωσιν ἐκκρεμεῖς τινὰς μετὰ τῆς ἀστυνομίας, μετὰ τοῦ πλημμελειοδικείου καὶ ἐνίοτε μετὰ τοῦ κακούργοδικείου αὐτοῦ, λογαριασμούς. Οἱ πονηρότεροι ἐξ αὐτῶν, ὅσοι ἔχουν λόγους ν' ἀποφεύγωσι τὰς ἐρωτήσεις, δὲν παρουσιάζονται καθόλου γράφουν, ζητοῦν ὅσον εὐγενέστερον δίδεται τὴν ἐλεημοσύνην, καὶ σὲ παρακαλοῦν

νὰ τὴν ἀφήσῃς παρὰ τῷ θυρωρῷ, ὅπου θὰ ἐπανέλθουν νὰ τὴν ζητήσωσιν.

Ἵνα συγκινήσωσι καλλίτερον τὰ θύματα τῶν, περιβάλλονται τοὺς ἀλλαγοτέρους τῶν τίτλων ἐνίοτε. Ὑπάρχει τις ἐξ αὐτῶν, ἀρκετὰ γνωστὸς παρὰ τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ τῶν Παρισίων ὁ ὁποῖος, πραγματικῶς φέρων τὸ ὄνομα συγγραφέως ἀποθανόντος ἤδη, ὑπογράφει ἐν εἰδῇ πρωτοκόλλου, *Ποιητῆς καὶ Μέλους τῆς Φιλοσαλπιναίου Ἀκαδημίας*. Εἶναι ἄνθρωπος πεντηκονταετῆς, ἀρκετὰ ζωηρὸς, ὅστις ἐδύνατο κάλλιστα ἐργαζόμενος νὰ κερδήσῃ τὸν ἄρτον τοῦ προτιμᾶ ὁμως νὰ ζῇ διὰ τῆς ἐλεημοσύνης, τρεφόμενος συγχρόνως καὶ ὑπὸ τῆς μητρὸς τοῦ, δυστυχοῦς γράϊας ἐβδομήκοντα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν, ἥτις ἐν πάσῃ τοῦ ἔτους ἐποχῇ, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ μεγαλειτέρου ψύχους καὶ ἐν μέσῳ τοῦ φλογερωτέρου καύσωνος, περιέρχεται πωλοῦσα ἐδώδιμα εἶδη, ὅσας οἱ σωματικοὶ αὐτῆς πίνουσι τῇ τὸ ἐπιτρέπουσιν.

Ἄλλοτε, ἀνεκτικώτερα ἢ σήμερον ἡ Κυβέρνησις, ἄφινε τοὺς ἀναπήρους νὰ περιέρχωνται ἐλευθέρως ἐν ταῖς ὁδοῖς· ἐνδον ξυλίνων κωθώνων ἔρποντες καὶ ὑποπηδῶντες, ὁμοιάζον πρὸς πληγωμένους καρκίνους· οἱ χειρόχωλοι κατήντων νὰ θέσωσιν ὑπ' αὐτὴν σχεδὸν τὴν ρίνα τῶν διαβαινόντων τὴν ἡκρωτριασμένην χεῖρά των· εἰς τερατόμορφος ἄνθρωπος ἦτο τύχη ἀληθῆς, κεφάλαιον ἐντοκαν, τακτικὸν ἐτήσιον ἀποφέρον εἰσὺδῆμα. Συνήγαγον κατόπιν ὅλα τὰ ἄθλια ταῦτα ὄντα καὶ τὰ διένειμον μετὰ τῶν διαφόρων φιλανθρωπικῶν καταστημάτων· ἀλλ' οἱ ἀπλῶς ἀσθενοὺς κράσεως καὶ πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν ἀνίκανοι οὐδέποτε ἠθέλησαν νὰ εἰσέλθωσιν ἐντὸς καταστημάτων τοιούτων, ἐξακολουθοῦν νὰ λυμαίνωνται τὰς ὁδοὺς, γνωρίζουσι τὴν μέθοδον νὰ ἐλκύωσι πρὸς αὐτοὺς τὸν ὁβολὸν ἐκάστου χωρὶς ποτὲ νὰ τὸν ζητήσωσι καὶ διακρίνονται περὶ τὸ ἐξαπατᾶν τῶν ἀστυνομικῶν κλητῆρων τὴν ἐπιτήρησιν. Ἐν ἀπλοῦν ἱκετευτικὸν βλέμμα, μία λέξις χαμηλῇ τῇ φωνῇ ψιθυρίζο-

μένη, ἐν παρακλητικὸν τῆς χειρὸς κίνημα τοῖς ἀρχοῦσιν· οὐδὲν ἐζήτησαν· δὲν δύνανται ὁμῶς καὶ ν' ἀποβάλλωσιν ὅ τι τοῖς προσφέρει· παρῆλθε δ' ὁ καιρὸς καθ' ὃν ἐτιμῶρον τοὺς ποιοῦντας τὴν ἐλεημοσύνην. Εἰς τοιοῦτος ἀνάπηρος, ἐπὶ τοῦ παραδίου τῆς ὁδοῦ Σοασέλ ἐκλέξας τὸν τακτικὸν αὐτοῦ σταθμὸν, εἶχεν εἰς τοὺς πέριξ δρόμους τεθειμένους κατασκόπους καὶ τοὺς ἐπλήρουνεν, ἵνα τὸν εἰδοποιῶσι περὶ τῆς ἀφίξεως ἀστυνομικῶν κλητῆρων. Ὁ ἐπιτηδεύτερος ἐπαίτης, τὸν ὅποιον ἐγνώρισα, οὐδέποτε ζητῶν καὶ ὁμῶς καλλίτερον πάντος ἄλλου ἐξασκῶν τὴν βιομηχανίαν του, εὐρίσκεται πρὸ καιροῦ ἐν Παρισίοις. Εἶναι φιλάσθενος καὶ μετὰ μεγάλου κόπου κινεῖ τὰ μέλη του. Ἐκλέγει τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν τὸ *Boulevard* τῶν Ἰταλῶν βρίθκει κόσμον, πρὸς περίπατον ἐξερχομένου, καθ' ἣν ἡ ὁδὸς Βιγιέν γέμει ἀνθρώπων ἐκ τοῦ χρηματιστηρίου ἐξερχομένων· παρὰ τὰ μικρὰ ἐργαστήρια βαδίζων καὶ ἐπὶ ράβδου στηριζόμενος, μετὰ μεγάλου κόπου, σωματικῶν ἀλγηδόνων καὶ διακεκομμένων στεναγμῶν προχωρῶν, μὴ γνύεται μετὰ τοῦ πλήθους, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντοτε ἀτενίζων, κρύπτων δ' αὐτοὺς ὀπισθεν μεγάλων διόπτρων καὶ οὐδένα παρατηρῶν· μὲ τὴν μεγαλειτέραν πονηρίαν, ὅσκις πρόκειται νὰ διαβῇ ὁδὸν τινα, παρακαλεῖ τὸν πρῶτον τυχόντα ἀστυνομικὸν κλητῆρα νὰ τῷ δώσῃ τὴν χεῖρα. Ἐλεεινὸς τὴν ὄψιν, ἔχει πάντοτε τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἡμιανεωγμένην καὶ ἀμελῶς τεταμένην· ἐν αὐτῇ κρυφίῳ τῷ τρόπῳ οἱ διαβαίνοντες ἀφίνουν σολδία τινὰ, καὶ ποτε καὶ νομίσματα ἀργυρᾶ· σολδία δὲ ἢ ἀργυρὰ νομίσματα μετ' ἀπιστεύτου ταχύτητος γίνονται ἄφαντα ἐντὸς τῶν θυλακείων του. Εἶναι διδάσκαλος ἀληθὴς περὶ τὴν ἐξάσκησιν τῆς τέχνης. Λάβε τὴν ὑπομονὴν νὰ τὸν παρακολουθήσῃς καὶ θὰ τὸν ἴδῃς εἰσερχόμενον κάτωθεν σκοτεινῆς τινοῦ θύρας, ἐν ἐρήμῳ τινὶ ὁδῷ, μετρῶντα τῆς ἡμέρας τὴν εἰσπραξίν, ὅταν δὲ τῷ φανῇ ὁ-

πωσοῦν ἀρκετὴ, περιβαλλόμενον ἔκφρασιν ἥττον ὀδυνηρὰν καὶ ἀναβαίνοντα ἐπὶ παντοφρείου, ὅπερ θέλει τὸν μεταφέρει μέχρι τοῦ προαστείου Σαιν Μαρτὲν, ἐνθα κατοικεῖ.

Ἄν θελήσῃ τις νὰ λάβῃ πληροφορίας περὶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ἴδου τί θὰ μάθῃ. Ὁ περὶ τὸ ἐπατεῖν διδάσκαλος οὗτος εἶναι Βαυαρὸς ἀπειθὴς στρατιώτης, ἐν Γαλλίᾳ καταφυγὼν καὶ ἐν Ἀλγερίᾳ ὡς ξένος ὑπηρετήσας εἰς τὸν στρατόν. Μονομαχήσας ἐν Βόνῃ τῆς Ἀφρικῆς, ἐπληρώθη· ὡς ἐκ τῆς πληγῆς δὲ ταύτης χωλαίνει καὶ σήμερον ἔτι. Ἐπανελθὼν ἐν Παρισίοις συνελήφθη τῇ 31 Αὐγούστου 1838 ἐπὶ κλοπῇ διὰ ψευδοκλειδῶν. Τὴν 22 Ὀκτωβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους ἐλευθεροῦται, τὴν δὲ 31 Μαρτίου 1839 συλλαμβάνεται ἐκ νέου ἐπὶ κλοπῇ ὥρολογίου. Τὴν 16 Δεκεμβρίου ἐξέρχεται τῶν φυλακῶν, τὴν δὲ 16 Ὀκτωβρίου 1840 συλλαμβάνεται πάλιν ὡς κλέπτης ἄρτου. Εἶναι ἡ τέχνη του αὐτῇ, ἔλεγον οἱ βλέποντες αὐτὸν ἀπαγόμενον ἐν φυλακῇ. Ἐξέρχεται ἐκ νέου τῆς φυλακῆς, τὴν δὲ 14 Ἀπριλίου 1841 φυλακίζεται πάλιν ἐπὶ κλοπῇ καὶ ἀπολυθεὶς εἰσέρχεται ἐκ νέου ἐν αὐτῇ τὴν 6 Φεβρουαρίου 1847. Ἐπὶ τέλους τὴν 26 Φεβρουαρίου 1849 ἀπαντᾷ ἀρχαίαν τινα ἐταίραν του, μεθ' ἧς ὁμῶς αἱ σχέσεις του δὲν διήλθον μέχρι τέλους ἐν ἀρμονίᾳ, διότι ἀφοῦ καθ' ἐκάστην σχεδὸν τὴν ἔδере, τὴν κλέπτει καὶ ἐπὶ τέλους. Τὸν ἐξορίζουν τῆς Γαλλίας, ἀλλ' ἐπιστρέφει κατὰ τὸ 1852. Τὸν συλλαμβάνουν ἐπὶ ἐπατεῖᾳ καὶ τὸν διευθύνουν εἰς Βολωνίαν, ἵνα τὸν ἀποπέμψωσιν εἰς Ἀγγλίαν ἐκεῖθεν. Ἀλλ' ἡδοναί τινες Παρισιναί, οὐχὶ τόσον δυσάπλοκτοι, τὸν ἐλκύουν καὶ ἐπανέρχεται ἐκ νέου ἐν τῇ πρωτεύουσῃ. Συλληφθεὶς τὴν 20 Μαΐου 1855 ἐπὶ ἀπειθείᾳ εἰς τοὺς νόμους, καταδικάζεται εἰς τρίμηνον φυλάκισιν. Τὸν ἐξορίζουν μετὰ ταῦτα, ἀλλ' ὑπόσχεται ὅτι δὲν θέλει τοῦ λοιποῦ ἐπαιτήσῃ, καὶ στέργουν νὰ τὸν ἀφήσωσιν ἐπὶ τῇ ὑπο-

σχέσει ταύτη. Καὶ πραγματικῶς διετήρησεν ἔκτοτε τὸν λόγον τοῦ· δὲν τείνει τὴν χειρὰ, δέχεται ὅμως ὅτι οἱ διερχόμενοι θέσωσιν ἐν αὐτῇ. Εἶναι τέλος πάντων ἀνίκανος σωματικῶς, μὴ δυνάμενος νὰ ἐργασθῇ, καὶ δικαιούμενος ἐκ τούτου ν' ἀπευθυνθῇ εἰς τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἄλλου τὸ ἔλεος; Καθόλου. Γνωρίζει τὴν ραπτικὴν, καὶ ἀρκετὰ καλὰ μάλιστα, ἔχει δύο ἐξαιρετικούς χειρὰς, ἀλλ' εὐρίσκει μᾶλλον κερδοφόρον καὶ ἥττον ἐπίπονον τὸ μέσον, δι' αὐτὸ ἀπατᾷ τοὺς ἐλεήμονας διαβάτας.

Ἄν τοσοῦτον λεπτομερῶς διηγήθην τοῦ βίου τοῦ ὑποκειμένου τούτου τὰ καθέκαστα, τὰ διηγήθην διότι δὲν εἶναι ὁ μόνος, ἐφ' οὗ θ' ἀπαντήσῃ τις τοιαῦτα πικράδοξα· ἀδιστάκτως δὲ φρονῶ ὅτι ἐπὶ ἑκατὸν ἐπαίτων οὔτε εἰς ὑπάρχει ἄξιος ἔλεους πραγματικῶς. Δὲν γνωρίζουν ἄλλως τε διὰ τί τοὺς καταδιώκουν καὶ εἶναι δυσχερέστατον, ἂν ὅχι ἀδύνατον, νὰ τοῖς δώσῃς νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι πράττουν ἔγκλημα ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπόμενον καὶ τιμωρούμενον. Καὶ ἐν τοσοῦτῳ σπανιώτατα, οὐδέποτε σχεδὸν, ὁ ἐν Παρισίοις ἐπαίτης ἀναγκάζεται νὰ κοιμηθῇ ἐν ὑπαίθρῳ, διότι ὑπάρχουσιν ἐννέα μεγάλαι καὶ διὰ τῶν ἀναγκαίων ἐπίπλων διευθετημέναι οἰκοδομαί, ἐνθα πληρώνοντες σολῖα τινὰ οἱ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας σωματικὴν βλάβην προσποιηθέντες, ὑπάγουν νὰ ἡσυχάσωσι τὸ ἑσπέρας.

Ὑπάρχει ἄλλη τις κατηγορία ἐπαίτων, πολλῶ μᾶλλον τῶν ἄλλων περίεργος, ἐννοῶ τοὺς τυφλοὺς ἢ τοὐλάχιστον τοὺς διὰ τοῦ στρύχνου (*bella-dona*) ἐπιχρίοντας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, ἵνα φαίνωνται τυφλοί. Ὅλοι ἐν γένει οἱ Παρισίνοὶ φρονοῦσιν ὅτι οἱ τυφλοὶ ἐπαίται εἶναι καὶ οἱ πλουσιώτεροι τῶν ἄλλων, ἑκατομμυριοῦχοι, λέγουν, πολλάκις. Ἄλλοτε ἀπέναντι τοῦ ξενοδοχείου Γοντῶ ἐστάθμευε πτωχὸς ἐπαίτης συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ σκύλου. Καθ' ἑκάστην ἥρχετο καὶ ἀνεχώρει κατὰ τὰς ἰδίας τακτικῶς ὥρας· ἐπὶ καθέδρῳς λυγίζούσης καθήμενος, μὲ

τὴν κεφαλὴν διὰ σκούφου μαλλίνου κατὰ καλυμμένην, μὲ τὸ σῶμα σκεπασμένον δι' ὑπερμεγέθους ἐπανωφορίου, ἐπτὰ ἔχοντος περιλαίμια, ὕψωνε πρὸς τὸν οὐρανὸν ὀφθαλμοὺς γαλακτώδεις, ἄνευ ἐκφράσεως καὶ βλέμματος, ἀπὸ καιροῦ δ' εἰς ἄλλον ἔσειε κουτίον ἐκ λευκοσιδήρου μεταξὺ τῶν χειρῶν τοῦ. Περὶ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ διέτρεχε φήμη ἐν τῇ συνοικίᾳ ὅτι εἶχε δώσει 300,000 φρ. προίκα εἰς τὴν θυγατέρα του, ὑπανδρευθεῖσαν συμβολαιογράφον, καὶ ὅτι πολλάκις τὸν εἶδαν τὸ ἑσπέρας ἐν θεωρείᾳ πρώτης τάξεως τοῦ μεγαλειτέρου τῶν Παρισίων θεάτρου, ἐνθα μετέβαινε διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀμάξης. Μοὶ φαίνεται ὅτι τὰ διαθυλλούμενα ταῦτα δὲν εἶναι καὶ τινος ὑπερβολῆς ἁμικτα· ὅπως δὴποτε ὅμως τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι οἱ τυφλοὶ ἐπαίται δὲν μένουν καθόλου παραπονούμενοι ἐκ τῆς τέχνης τῶν. Ὅτι ἀποδεικνύει ἰδίως τοῦτο, εἶναι ὅτι εἰσὶν γαμβροὶ λίαν ἐπιζήτητοι ἐκ μέρους νέων ἐργατριῶν, αἵτινες εὐρίσκουσι παρ' αὐτοῖς βίον ἄφθονον, συγχρόνως δὲ καὶ ἐπαγρύπνησιν πολὺ ὀλίγην.

Ὅρθιοι ἢ καὶ γονυπετεῖς κάποτε παρὰ τῶν οἰκιῶν τὰς θύρας, φροντίζοντες μάλιστα ἐνίοτε καὶ νὰ προφυλάττωσι φρονίμως τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ὑπὸ χρωματισμένα δίοπτρα οἱ τυφλοὶ, φέρουσιν ἐν γένει ἐπὶ τοῦ στήθους πίνακα ἀναφέροντα τὸ δυστύχημα, συνεπεία τοῦ ὁποίου ἀπώλεσαν τὸ φῶς ἢ καὶ ἀπλῶς ἐπιγραφὴν τινὰ ἐφελκύουσιν τῶν διαβαινόντων τὴν προσοχὴν. *Ἄν ἐγὼ δὲν σὲ βλέπω, σὲ βλέπει ὁ Θεός.* Ἀνέγνω καὶ ἐνθυμοῦμαι ἐτι τὴν ἀκόλουθον, *Ἄτυχος καὶ εἰς ἐσχάτην ἐνδεῖαν περιελθὼν· λυπήθητι τὸν ἀπολέσαντα καὶ τῶν δύο ὀφθαλμῶν τοῦ τὸ φῶς!* Οἱ εὐτυχέστεροι εἶναι ὅσοι κατέσχον ἐπὶ γεφύρας θέσιν τινὰ, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἔρχεται νὰ τοῖς διαφιλονεικήσῃ· οὗτοι παιανίζουσι μουσικὰ ὄργανα καὶ πολλάκις ἀθροίζουσιν ἱκανὸν ἀκροατήριον τριγύρω τῶν. Διαρκουσὼν δὲ τῶν μεσολαβουσῶν καταπαύσεων τῆς παραστάσεως,

οἱ Ἀπόλλωνες αὐτοὶ τῆς τυφλότητος, ἄρχονται μεταξύ των ὑβρίζοντες. Διηρχόμενῃ ἡμέρᾳ τινὰ μίαν τοιαύτην γέφυραν, καὶ βλέπω γυναῖκα, μίαν καλὴν καὶ ἀγαθὴν γραῖαν ὑπηρετρίαν, φέρουσιν τὸ γεῦμα πρὸς ἓνα τῶν τοιούτων τυφλῶν τοῦ ἔθεσε μεταξύ τῶν χειρῶν κώθωνα ἐκ λευκοσιδήρου, τὸν ὅποιον ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ ἤνοιξε· τὸν ὠσφράνθη ἀμέσως. — Τί εἶναι πάλιν αὐτό; λέγει τῇ γυναικί. — Πρόβατον μὲ μπιζέλια. — Ὁ τὸν διάβολον καὶ σὺ καὶ τὸ πρόβατόν σου· ἤξεύρεις ὅτι τὸ βόδιον κρέας μόνον μου ἀρέσει! — Ἐκράτησα τὴν ἐλεημοσύνην, ἣν ἡμῖν ἔτοιμος νὰ τῷ δώσω, διὰ κρείττονας περιστάσεις φυλάξας αὐτήν. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι καὶ ἐν ἐκθέσει τῆς ἀστυνομίας, 17 Σεπτεμβρίου 1853 ἡμερομηνίαν φερούση, ἀνέγνω τὰ ἀκόλουθα, « Τυφλοὶ ἐπαῖται ἔρχονται τὸ θέρος ἐν Παρισίοις καὶ ἐπιστρέφουν τὸν χειμῶνα παρ' αὐτοῖς μὲ πλήρη τὰ βαλάντια. »

Ὅλοι οὗτοι, περὶ ὧν ἄχρι τοῦδε ὠμίλησα, ἔχουσι πρόχειρον ἀπέναντι τῆς ἀστυνομίας πρόφασιν, τὸ σωματικῶς ἀνίκανον αὐτῶν. Διὸ, καὶ τοὶ ἡ ἐπαίτεια εἶναι ἀπηγορευμένη ἐν Παρισίοις, τοὺς τοιούτους κατὰ μέγα μέρος τοὺς ἀνέχονται· ἄλλως τε δὲ καὶ οἱ ἐπαῖται αὐτοὶ, ὅσκις ἡ Ἀρχὴ θελήσῃ νὰ μεταχειρισθῇ τὴν βίαν κατ' αὐτῶν, γινώσκουσι κάλλιστα τὴν μέθοδον διὰ κλαυθυρισμῶν καὶ ἱερεμιάδων νὰ προκαλῶσι τοῦ κοινοῦ τὴν ἐπέμβασιν. Πολλάκις κινδυνεύοντες νὰ συλληφθῶσι καὶ βλέποντες ὅτι δὲν θέλουσι δυνηθῇ νὰ διαφύγῃσι τοὺς κατόπιν αὐτῶν τρέχοντας ἀστυνομικοὺς κλητῆρας, πίπτουσι χαμαὶ, ὡς ὑπὸ ἀνυπερβλήτου ἐξασθενήσεως δυνάμεων καταληφθέντες· τοὺς σηκώνουν οἱ διαβαίνοντες, ἀλλὰ δὲν δύνανται πλέον νὰ περιπατήσωσι· σύρονται καὶ τὸ πλῆθος ἐν τοσούτῳ τοὺς περικυκλόνει· συγκινεῖται ἐπὶ τοιαύτῃ θηριωδίᾳ ἐκ μέρους τῶν κλητῆρων, τοὺς ἐπιπλήττει διὰ τὸ βάρβαρον τῶν τρόπων των καὶ ρίπτει σωρὸν νομισμάτων εἰς τὸν δυστυχῆ, τὸν ὅποιον θέλουν ν' ἀπαγάγῃσι. Ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι κατηγορίαι ἐ-

παιτῶν, ἥττον δυστυχῶν μάλιστα· διότι ἐφοδιασμένοι μὲ ἀστυνομικὴν ἄδειαν πρὸς ἐξάσκησιν ἐπαγγελμάτων τινῶν, τῶν ὁποίων κατ' ἐπιφάνειαν μόνον κάμουν χρῆσιν, ὅπως ἀποκρύψωσι τὸ κύριον αὐτῶν τῆς ἐπαίτειας ἐπάγγελμα, δὲν ἔχουν νὰ φοβηθῶσι τὴν ἐλαχίστην καταδίωξιν· εἶναι οἱ θαυματοποιοὶ, οἱ ὀργανοπαῖκται, οἱ τραγωδισταὶ καὶ οἱ περιφερόμενοι μουσικοὶ, ὅλοι πολυάριθμοι, καίτοι ἡ Ἀστυνομία φαίνεται δυσχερὴς περὶ τὸ ἐκδίδειν τοιούτου εἴδους ἀδείας.

Γ'.

Ὅλοι αἱ ἀνωτέρω κλάσεις καθιδρύνοντο ἄλλοτε ἐλευθέρως πανταχοῦ, ἐπὶ τῶν πλατειῶν, εἰς τοὺς δημοσίους περιπάτους, ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα ὅτι εἶδον ἐπὶ κωλοβάθρων καθημένους θαυματοποιούς καὶ διὰ τῶν κεντρικωτέρων ὁδῶν περιάγοντας καμήλους, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐκάθηντο. Ὁ δημοσίος δρόμος ἦτο ὅλος ἰδικὸς των· πολλάκις δὲ οἱ διερχόμενοι, καὶ ἅμαξαι μεταξύ αὐτῶν, ἠναγκάζοντο ν' ἀλλάξωσι διεύθυνσιν, ἀπαντῶντες πλῆθος κεχηνότων, περικυκλούντων θαυματοποιὸν ἢ ἀοιδόν τινα. Καίτοι πολλάκις ἡ Κυβέρνησις ἀπειράθη νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τοιαύτην ἀνώμαλον κατάστασιν, μόλις κατὰ τὸ 1863 τὸ κατώρθωσεν. Ὄρισαν ὅτι, ἵνα ἐξασκή τις ἐν τῶν ἀνωτέρω ἐπαγγελμάτων, ὀφείλει νὰ ἐφοδιασθῇ μὲ τὴν ἐπὶ τούτῳ ἄδειαν, νὰ εἶναι Γάλλος, νὰ κατοικῇ πρὸ ἐνὸς ἔτους ἐν τῷ κύκλῳ τῆς Νομαρχίας, παρ' ἧς θὰ ζητήσῃ τὴν ἄδειαν, καὶ νὰ παρέχῃ ἠθικὰ ἐχέγγυα ἀπέναντι τῆς ἀρχῆς. Αἱ ἄδειαι αὗται ἀνανεοῦνται καθ' ἑκάστην τριμηνίαν· ὀφείλει δὲ νὰ φέρῃ ἐπ' αὐτοῦ καὶ εἰδὸς τι νομισματοσήμου τῆς Ἀρχῆς. Τοῖς ἀπαγορεύεται νὰ συνοδεύωνται ὑπὸ παιδίων μὴ συμπληρωσάντων τὸ δέκατον ἔκτον ἔτος, νὰ δανείζωσιν εἰς ἄλλον τὸ νομισματοσήμῳ των, νὰ προλέγῃσι τὸ μέλλον, νὰ ἐξηγῶσι τὰ ὄνειρα,

ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει νὰ ἐξασκῶσιν ὀδοντοῖστρου ἢ τυλιτροῦ ἐπάγγελμα. Καίτοι τετρακοσίας μόνον ἀδείας ἔχει ἡ Ἀρχὴ παραχωρημένας εἰς τοιοῦτου εἶδους βιομηχάνους, ἀνὰ 100 εἰς ἐκάστην τῶν ἄνω τεσσάρων κατηγοριῶν, ὁ πραγματικὸς τῶν ἐξασκούντων τὸ ἐπάγγελμα ἀριθμὸς εἶναι πολὺ ὑπέρτερος· ἵνα πεισθῇ τις περὶ τούτου, ἀρκεῖ νὰ ρίψῃ βλέμμα ἐπὶ τῶν αὐλῶν τῶν οἰκιῶν καὶ ἐντὸς τῶν τοῦ κατωτάτου ὄχλου καφενειῶν. Ἀλλ' ἐνταῦθα πρόκειται περὶ βιομηχανίας ἰδιαιτέρως ἐξασκουμένης καὶ οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐμποδίσῃ ἰδιοκτῆτην ἢ κύριον καφενειῶν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀφήσῃ νὰ εἰσέρχωνται μουσικοὶ καὶ θαυμαστοποιοὶ παρ' αὐτῶ.

Μεταξὺ τῶν διασημοτέρων θαυμαστοποιῶν ὑπάρχει ὁ μέχρι πρὸ δεκαετίας ἐν Παρισίοις ἐξασκήσας τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο Πραδιὲ ὁ ραβδούχος. Ὑπηρέτης ἄλλοτε οἰνοπωλείου, ἐν μιᾷ τῶν χειροτέρων ὁδῶν τῶν Παρισίων εὕρισκομένου, καὶ ἥναγκασμένος συχνάκις νὰ κενόνη τὸ καφενεῖον, οὗτινος ἦτο φύλαξ, κατώρθωσε νὰ παίξῃ τὴν ράβδον, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος. Εὐνοούμενος ὑπὸ προσώπου ὑψηλῆς περιωπῆς, ἀπήλαυσε κυβερνητικὴν ἀδειαν ἵνα μετέρχεται πανταχοῦ τῆς Γαλλίας τὴν τέχνην του. Θρασὺς, θρασύτατος ἀπέναντι τοῦ κοινοῦ, τῷ ἐπέδωκεν οἷανδὴποτε ἀμοιβὴν ἤθελεν, ἄλλως ἔμενεν ἀκίνητος, τὰς ράβδους κρατῶν εἰς χεῖρας, γελῶν καὶ σκώπτων τοὺς βλέποντας αὐτόν. Ἦτο ἄριστος περὶ τὴν τέχνην· αἱ ράβδοι ἐπέτων μεταξὺ τῶν χειρῶν του· μικρόσωμος, ὑγιοῦς κράσεως, κυρτὸς ὀλίγον, ἀναιδὴς τοὺς τρόπους, ταπεινὸς ἀπέναντι τῶν ἀρχῶν, αὐθαδέστατος δ' ἀπέναντι τοῦ κοινοῦ. Τὸν ἔλεγον τόσον εὐλαβῆ, ὥστε φήμῃ ἐκυκλοφορεῖ ὅτι δύο φράγκα μόνον καθ' ἐκάστην κρατῶν δι' ἑαυτὸν ἐξ ὧν εἰσέπραττε, διένεμε τὰ ἐπίλοιπα μεταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν· μῦθοι, τοὺς ὁποῖους πάντοτε τὸ κοινὸν ἀγαπᾷ νὰ διαδίδῃ περὶ τῶν τοιούτων. Ἦτο ἑγγαμος, ἔζη λιτῶς καὶ ἀνέτρεφε δύο τέκνα διὰ τοῦ προϊόντος τῆς βιομη-

χανίας του. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν μῶλον τοῦτο τοῦ 1848 ἔδιδεν ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος εἰς ἀπόρους καὶ ἀνευ ἐργασίας ἐργάτας τὸ ἥμισυ τῶν κερδῶν του. Ἀπέθανε τῇ 1864.

Ἐκ δὲ τῶν νῦν ἐξορυττόντων τοὺς Παρισίους θαυμαστοποιῶν διαπρέπουσιν οἱ ἐξῆς· ὁ ἄγριος εἰς τὸν ὁποῖον οἱ Ἴνκας ἐπώλησαν ἐν Ἀφρικῇ τὸ ἀπόκρυφον τῆς ἀδαμαντίνης ζύμης τῶν Ἀράβων, δι' ἧς δύναται τις νὰ κόψῃ τὰ μαχαίρια καὶ τὰ ξυράφια· εἰς γέρων, δεικνύων λευκὸν σπλῆνα καὶ διὰ τοῦ σπουδαιότερου τρόπου ἐξηγῶν, ὅτι εἶναι ἡ θήλεια τοῦ θαλασσίου χοιριδίου, τὴν ὁποίαν εἰς μάτην οἱ διασημότεροι φυσιολόγοι μέχρι τοῦδε ἐζήτησαν· ὁ πατὴρ τῶν ἐργατῶν, φυσιογνωμία ἀλλόκοτος, πωλῶν μοναδικόν τι βάλσαμον, δι' οὗ ἐθεράπευσε τὴν πληγὴν, ἣν εἶχε λάβει ὁ Ναπολέων ἐν Ρατισβόννῃ· εἰς ἄλ, λος, ὁ ἐπιλεγόμενος Ἀνθρώπος τοῦ Ἀνὼν εὐγενεῖς τρόπους ἐπαγγελλόμενος καὶ διὰ διαφόρων ζυγίων ἐνεργῶν τὰ θαύματά του· τέλος τόσοι καὶ τόσοι ἄλλοι ἐξορύττοντες τὴν μωροπιστίαν τοῦ Παρισινοῦ κόσμου. Δὲν δύνανται ν' ἀρχίσωσι τὰς παραστάσεις των, ὅπως μεθ' ὑπερηφανίας τὰς ἀποκαλοῦσι, πρὸ τῆς ὀγδόης ἐωθινῆς ὥρας, οὔτε νὰ τὰς παρατείνωσι μετὰ τὴν ἑκτην τὸν χειμῶνα καὶ ἐννάτην τὸ θέρος ὥραν. Τὰ τριγύρω καφενεῖα καὶ ἄλλα καταγώγια κρατοῦσιν ἀκριβῆς συνήθως λ)μὸν τοῦ ποσοῦ, εἰς ὅπερ ἀνῆλθον τῆς ἡμέρας τῶν θαυμαστοποιῶν τούτων αἱ εἰσπράξεις.

Ἡ ὀργανοπαικτικὴ κατῆλθε πολὺ. Ἀλλοτε ἡ ὁδὸς ὅλη τῇ ἀνῆκε σχεδὸν ὁ ὀργανοπαίκτης ἵστατο κάτωθεν τοῦ τυχόντος παραθύρου, ἀλέθων τὰς ᾠδὰς του, ὅπως ἔλεγον· συχνάκις συνωδεύετο ὑπὸ γυναικῶν μετημφιεσμένων εἰς ἄνδρας ἢ εἰς σχοινοβάτας, αἵτινες ἤδον, μυρίας ἀλλοκότους ποιοῦσαι χειρονομίας. Τοιοῦτός τις, Μαρκήσιος ἐπικαλούμενος ὡς ἐκ τῆς ἐνδυμασίας του, διέπρεψε κατὰ τὸ 1830 καὶ κατέλιπε ζωηρὰς ἀναμνήσεις

μεταξὺ τοῦ Παρισινοῦ λαοῦ. Ἰσχνὸς μᾶλλον, ἐλαφρὸς, εὐκίνητος ὅσον δίδεται, ἦτο πεντηκονταστή· ἐξεῖχεν εἰς τὸ ρίπτειν ἐν ἀνοικτῷ παραθύρῳ τετάρτης ἢ πέμπτης ὀροφῆς δίφραγκον τετυλιγμένον ἔνδον χαρτίου, διάφορα ἄσματα περιέχοντος· τῷ ἐπέστρεφον διπλάσιον ποσὸν διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου. Ἐλεγον ὅτι ἀπετέλει μέρος τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας, τῇ ὁποίᾳ εἶχε πολλαχῶς καὶ σπουδαίως ἀποκαταστή ὠφέλιμος. Ἡ ἀλήθεια, μυστηριωδέστερα ἔτι, εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὅστις διέτρεχε τὰς ὁδοὺς τῶν Παρισίων περιβεβλημένος φορέματα διὰ κέγχρων χρυσῶν πεποικιλμένα, μὲ ἐπενδύτην διάχρυσον, μὲ βαμβάκηρὰς περικνημίδας ὡς τὴν χιόνα λευκὰς, μὲ τὴν κόμην ἡγεμονικῶς τῷ τρόπῳ διαπεπασμένην, ἦτο ἀρχαῖός τις καμινάπτης, τρομερὰ κακουργήματα φέρων ἐπὶ τῆς ράχews. Ἐθεωρεῖτο πλούσιος· νομίζω δ' ὅτι ἐπὶ τέλους ἐδολοφονήθη.

Ἐν ὄργανον, νέον μὲν, πληρόνεται 400 ἕως 500 φράγκα μεταχειρισμένον δὲ, 100 ἢ 150· κεφάλαιον ἄξιον λόγου, ὅπερ ὀλίγιστοι τῶν δυστυχῶν αὐτῶν δύνανται νὰ διαθέσωσιν. Ἐνοικιάζουν λοιπὸν τοιαῦτα, βαρύνοντες οὕτω διὰ σχετικῶς μεγάλης δαπάνης τὸν προὑπολογισμόν των· ἐν μικρὸν ὄργανον, δυνάμενον νὰ φερθῇ εὐκόλως ἐπ' ὤμων, ἐνοικιάζεται ἀπὸ ἡμίσεως μέχρι ἐνὸς φράγκου καθ' ἑκάστην· τὰ μεγάλα καὶ περίφημα ἐκεῖνα τῆς Κρεμόνης ὄργανα, ὀρχήστραν πλήρη σχεδὸν ἀποτελοῦντα, ἐνοικιάζονται ἀνὰ 10 φρ. καθ' ἑκάστην, πρὸς ταῦτα δὲ πληρώνουσιν καὶ δύο φρ. τῷ φέροντι αὐτά.

Οἱ τοιαῦτα περιφέροντες εἰσπράττουν στρογγύλα πολλάκις ποσὰ καὶ ἐπανέρχονται συχνάκις τὸ ἐσπέρας οἵκαδε μὲ πεντήκοντα φράγκων καθαρὸν ἡμερήσιον κέρδος. Οἱ παιανίζοντες τὰ μικρὰ ὄργανα ἐπεδίδοντο συγχρόνως καὶ εἰς λαθρεμπορίας πολλάκις· ἐξερχόμενοι τῆς πόλεως καὶ ἐν τοῖς καφεναείοις τῶν περιχώρων τῶν Παρισίων παιανίζοντες, ἐπανήρχοντο ἐν τῇ

πόλει, κρύπτοντες οἶνοπνεύματα καὶ ἄλλα παρόμοια εἶδη ἐντὸς τοῦ ὀργάνου των, ἵνα μὴ ὑποβληθῶσιν εἰς δημοτικὸν δικάϊωμα. Πολλοὶ τούτων, ὑπὸ συναδέλφων των πάλιν καταγγελλθέντες, συνελήφθησαν καὶ ἐνώπιον τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ἔδωκαν λόγον τοῦ πρὸς τὰς ἐλευθέραις συναλλαγὰς τοιοῦτου ἔρωτός των.

Ἐπειδὴ περὶ μουσικῶν ὁ λόγος, μὴ λητμονήσωμεν καὶ ἑτερόν τινα, ὀρχήστραν ἐπιλεγόμενον, φέροντα ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς κινεζικὸν πῖλον, ὑπὸ δὲ τὰ χεῖλη του τοῦ Θεοῦ Πανὸς τὸν αὐλὸν, κώδωνας εἰς τὰ γόνατα, κύμβαλα μεταξὺ τῶν κνημῶν, ἐν χονδρὸν κιθώτιον ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ ἐν τρίγωνον, ἀγνοῶ καὶ ἐγὼ πλέον ποῦ. Ὅλαι αἱ ἐπανειλημμέναι αὗται ἀσκήσεις πρέπει νὰ τὸν κουράζωσι πολὺ· διότι ἅμα συλλέξῃ ὀλίγους ὀβολοὺς, δρομικὸς κατευθύνεται πρὸς οἶνοπωλεῖον, πρὸς τὸ μαστροκέ, ὅπως τὸ ὀνομάζουσιν. Εἶναι δ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὅλοι οἱ ἀοιδοὶ οὗτοι ἐργάται σωματικῶς ἡκρωτηριασμένοι καὶ διὰ τοῦ μέσου τούτου κερδαίνοντες τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἄλλοι ὑπὸ ἔρωτος βίου παραλυσίας καὶ οὐχὶ ὑπὸ ἀνάγκης ὠθούμενοι· μεταξὺ ἄλλων καὶ γυνή τις, — καλῆς καταγωγῆς μάλιστα — ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν ταῖς αὐλαῖς τῶν οἰκιῶν, εἰς τὰς πλατείας, ἐν τοῖς χειροτέροις καφεναείοις περιφερομένη καὶ ἄδουσα εὐαίσθητα καὶ τρυφερὰ ἄσματα. Ἠθέλησαν πολλάκις νὰ τὴν ἀποσπάσωσι τοῦ φρικαλέου ἐπαγγέλματος τούτου, καὶ ἡ ἰδίᾳ δὲ ὑπεσχέθη νὰ παραιτηθῇ φαίνεται ὅμως ὅτι μυστηριωδὲς τι τὴν ὠθεῖ, τὴν ἐπαναρρίπτει εἰς τὸ λιθόστρωτον τῶν ὁδῶν, καὶ ἰδοὺ ἐκ νέου αὐτὴ ἐπαναλαμβάνουσα τῶν ἁσμάτων τὸ φυλλάδιον καὶ τὸν τυχοδιώκτην βίον. Ὑπάρχει ἐπίσης ἐσχατόγηρός τις ἔχων φωνὴν τρέμουσαν καὶ σχεδὸν ἐσβεσμένην καὶ κιθάραν κρατῶν καὶ ἄδων εἰς τὰς ὁδοὺς, ὠφελούμενος 45 φρ. τὸν μῆνα. Μοὶ εἶπον ὅτι ἡ τέχνη αὕτη εἶναι κληρονομικὴ διὰ τὴν οἰκογένειαν ταύτην.

Τοὺς δὲ μικροὺς ἐκείνους Ἰταλοὺς, τοὺς ὡς σμήνη κατακλύσαντας τὰς ὁδοὺς τῆς πρωτεύουσας, εἰς ποῖον τῶν ἀνωτέρω σωματείων πρέπει νὰ τοὺς κατατάξῃ τις; Καὶ ἐγὼ ἀγνοῶ. Ἴσως εἰς ὅλα ὁμοῦ. Δέχονται ἐλεημοσύναις, παίζουν τὴν ἄρπαν ἢ τὸ βιολίον, δεικνύουν ἀγριοποντικούς ἢ πιθήκους, πολλάκις δὲ τὴν νύκτα ἢ Ἀρχὴ τοὺς μαζεύει ὑπὸ τὰ ἐδῶλια τοῦ Βουλευτῆς ζαρωμένους, παρὰ τοῦ Σηκουάνα τὰς ὄχθας ἢ κάτωθεν θύρας τινὸς σταύλου οἰκίας. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐπαίτειας καταντᾷ τὸ ὀχληρότερον πάντων καὶ τὸ κοινὸν πρὸ καιροῦ παραπονεῖται. Ἀπὸ τοῦ 1824 ἤδη χρονολογοῦνται διατάγματα ἐξώσεως εἰς τὰ σύνορα ὅλων τῶν μωσχομαγκῶν τούτων. Ἄλλοτε αἱ χῶραι, αἱ σωρηδὸν προμηθεύουσαι εἰς τὴν Γαλλίαν τοὺς μικροὺς αὐτοὺς μετανάστες, ἦσαν ἡ Σαβοῖα, ἡ Κιαβάρη καὶ ἡ Πάρμα. Ἄλλοτε ἐπίσης, ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Βουρβόνων πᾶς, ὅστις ἐν τῷ βασιλείῳ τῶν Δύο Σικελιῶν ἐζήτει διαβατήριον διὰ τὸ ἐξωτερικόν, ἐθεωρεῖτο ὑποπτος, ὡς μεταβαίνων διὰ σκοποὺς ἐπαναστατικούς, δὲν ἐπατρέπετο εὐκόλως καὶ εἰς τοὺς νεαροὺς τούτους τυχοδιώκτας ἢ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ μετάβασις. Σήμερον τὰ πράγματα ἡλλάξαν· ἡ Ἰταλία μᾶς προμηθεύει στρατιὰς ὁλοκλήρους τοιαύτας· ἐξ αὐτῶν δὲ τὰ 9)10 μᾶς χορηγεῖ τῆς Βασιλικᾶτος ἡ ἐπαρχία. Ἐκεῖ διενεργεῖται ἐπὶ τῶν δυστυχῶν πλασμάτων εἰδός τι τερατώδους ἐμπορίου, τοῦ ὁποίου τὸ ἀνήθικον δὲν ἐννοοῦσιν ἴσως οἱ καθιστάμενοι ἐνοχοὶ αὐτοῦ· ἄλλη λευκῶν ἀνθρώπων σωματεμπορία, καθ' ὅλους τοὺς κανόνας, καθ' ὅλην τὴν τάξιν καὶ πολλάκις ἐνώπιον συμβολαιογράφων διενεργουμένη. Ἐργολάβος διατρέχει τὰ χωρία, συνάξει τὰ παιδιά ὅσα εὐαρεστηθῶσι νὰ τῷ ἐμπιστευθῶσι, καὶ τὰ ἐνοικιάζει συνήθως διὰ τρία ἔτη. Πᾶν ὅτι ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ τὰ παιδιά κερδίσωσιν, ἀδιάφορον ποῦ τὸ κερδίωσιν, εἰς αὐτὸν ἀνήκει· ὡς ἀμοιβὴν δὲ πληρῶνει εἰς τοῦ

παιδίου τὴν οἰκογένειαν ἢ ὠρισμένον τι πρὸς ἐφ' ἅπαξ ἢ τόσα κατ' ἔτος. Συντάττουν τακτικὰ ἔγγραφα, ὀρίζοντα καὶ ποινὰς ἐν περιπτώσει μὴ ἐκτελέσεως τῶν συμφωνιῶν. Ἐχω πολλὰ τοιούτου εἶδους συμβόλαια εἰς τὴν κατοχὴν μου· πιστεύσατε δ' ὅτι ἀναγινώσκων τις αὐτὰ θαυμάζει τὸν ἀπλοῖκόν τρόπον καὶ τὴν καλὴν πίστιν, δι' οὗ εἶναι συντεταγμένα. Εἰς πατὴρ δίδει ὑπ' ἐνοίκιον τὸν υἱόν του, ὅπως ἤθελε δώσει ἀγρόν τινα. Τὸ παιδίον εἶναι κεφάλαιον, οὗτινος τὸ προῖον νομίμως ἀνήκει εἰς τὸν πατέρα. Οἱ δ' ἐργολάβοι ἔχουσι τοσαύτην πεποίθησιν εἰς τὸ δίκαιόν των τοῦτο, ὥστε πολλάκις ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐν αὐτοῖς τοῖς Περυσίοις, καταφεύγουσιν εἰς τοὺς προζένους των, ἵνα διὰ τῆς βίας ἀναγκάσωσι τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἐξορυσσόμενους πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν συμφωνιῶν των, ὅσας φάνονται οὗτοι δυσανασχετοῦντες καὶ ζητῶντες νὰ τὰς ὑπεκφύγωσιν.

Ἡ βιομηχανία αὕτη ἔχει τοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς διὰ λογαριασμὸν τῆς ταξιδεύοντας, τοὺς στρατολόγους τῆς, τοὺς τοποθετητὰς αὐτῆς. Οἱ μὲν συνάζουσιν τὰ παιδιά καὶ μεταφέροντες ταῦτα ἐν Περυσίοις τὰ παραδίδουσιν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ περιμένοντος αὐτὰ ἐργολάβου, ὅστις τὰ πληρῶνει τὸσον ἔκαστον· οἱ δὲ εἰδοποιοῦν τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅτι ἐν τῷ δεῖνα χωρίῳ εὐρίσκεται παιδίον καλῶς παιανίζον μουσικὰ ὄργανα καὶ εὐειδὲς τὴν ὄψιν· ἄλλοι τέλος πάντων—καὶ οὗτοι εἶναι οἱ κινδυνωδέστεροι—ἅμα μάθωσιν ὅτι ἐργολάβος τις ἐξώσθη ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς, συλλέγουν τὰ ταλαίπωρα μικρά, τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν συμμορίαν του, ἀναλαμβάνουσιν αὐτοὶ τὴν διεύθυνσιν καὶ τὰ ἐξορύττουν. Ἐπάγγελμα οὐχὶ εὐκαταφρόνητον. Εἰς τοιοῦτος, ὁ Τυφλὸς (il Cieco) ἐπωνομαζόμενος, ζῇ ἤδη ἐν Λονδίνῳ, κάτοχος περιουσίας 300,000 φράγκων, ὅλων ἐκ τοιοῦτου φρικώδους ἐμπορίου κερδισθέντων. Ἄλλοτε εἶχον τὸ θάρρος, ἐνοχλούμενοι ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς, νὰ ὑποστηρίξωσιν

ἐπιμόνως τὰ δικαιώματά των· σήμερον, φρονιμώτεροι καὶ σωφρονισθέντες ἐκ τινων παραδειγμάτων, γίνονται ἄφαντοι ἅμα μυσθῶσι τι ἐκ μέρους τῆς Ἐξουσίας, ἐγκαταλίποντες τὰ παιδιά, ἥκιστα, ἐννοεῖται, φροντίζοντες περὶ τοῦ τί θ' ἀπογείνωσιν. Ὅτε μάλιστα κατὰ τὸ 1867, ἡ Γαλ. Κυβέρνησις, ἵνα περιστείλῃ τὴν ἀκαταπαύστως αὐξάνουσαν συρροήν των, διώρισε γενικὴν ἐξορίαν αὐτῶν, συνέταξαν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10 Ὀκτωβρίου 1867 σωστὴν ἐπίκλησιν πρὸς τὸν Γαλλικὸν λαόν, τὸν ὅποιον ἀπεχαιρέτων, τὴν *Philoxène* χώραν, τὴν ἀδελφὴν τῆς Ἰταλίας, ἀποκαλοῦντες τὴν Γαλλίαν.

Τὸ ἠθικὸν μέρος τῶν ἐργολάβων τούτων δὲν εἶναι τοσοῦτον καθαρὸν καὶ ἕν τις ἐλάμβανε τὸν κόπον ν' ἀναδιφῇ τὸ παρελθόν των, πολλὰς ἀναμνήσεις οὐχὶ πολὺ εὐαρέστους ἤθελεν εὑρεῖ. Μία τάξις κοινωνικὴ, κρᾶμα ἀνάμικτον ἐκ πολλῶν ἄλλων συγκειμένη. Μουσικοὶ, κάτοχοι ὅπωςδήποτε τῆς τέχνης ταύτης, ἄλλοι, ἄνθρωποι, δι' οὓς ἡ ληστεία εἶχεν ἄλλοτε κάποια θέλγητρα, ἕτεροι ἀπελθόντες τῆς χώρας των διότι εἶχον λογαριασμούς τινας ἐκκρεμείς μετὰ τῆς ἀστυνομίας, ξεπαστρεύσαντές τινα, φιλοπερίεργοι, διασκεδάσεως χάριν ἐπιθυμοῦντες νὰ διατρέξωσι τὸν κόσμον, ἄλλοι ἀναχωροῦντες διότι δὲν βλέπουν ἐν καλῇ θέσει τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τῆς πατρίδος των, φιλόσοφοι τέλος πάντων ἄνευ προλήψεων, οὐδὲν ἄλλο βλέποντες καὶ ζητοῦντες ἐν τῷ πλησίῳ των ἢ τὴν ἐξορύξιμον ὕλην. Μεταξὺ χειρῶν τοιούτων τὰ ταλαίπωρα αὐτὰ ὄντα δὲν εἶναι καθόλου εὐτυχῆ, καὶ τὰ δικαστήρια πολλάκις ἠθέλησαν νὰ τιμωρήσωσι γεγονότα ἀπεχθοῦς τῷ ὄντι θηριωδίας παρ' αὐτοῖς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως αἱ ἀποφάσεις ἔμειναν ἀνεκτέλεστοι, διότι οἱ ἐργολάβοι ἐδραπέτευσαν. Τὸν Ἰούνιον μῆνα τοῦ 1866 Πελετιέρης τις ὀνομαζόμενος κατηγορήθη ὅτι ἐπὶ τέσσαρας νύκτας καὶ τέσσαρας ἡμέρας εἶχε δεδεμένον ὑπὸ τὴν κλίνην του

παιδίον διὰ χορδῆς ἄρπης, στραφεῖσας μὲ κλειδίον. Ἐν γένει ἄθλια ὑπαρξίς! Ὑπὸ τὴν ἠθικὴν δ' ἐποψὴν ἐννοεῖ ἕκαστον ὅποιαν δηλητηριώδη ἐπιρροὴν ἐξασκεῖ ἐπ' αὐτῶν ὁ πλάνης βίος, εἰς δὲ εἶναι καταδεδικασμένα. Ἐκ τύχης ἀπλῆς ζῶντα, καὶ ὑπὸ τὴν βροχὴν καὶ ὑπὸ τὸν ἥλιον, λαμβάνοντα τὰ ἥθη, τὰς συνηθείας, πολλάκις τῶν μᾶλλον ἀκαθάρτων τῆς κοινωνίας στρωμάτων, ταχέως φθίνουσι, καὶ ἡ ὑγεία των ἐγρήγορα καταστρέφεται. Οὕτως, ἐξ ἑκατὸν τοιούτων παιδίων ἀπερχομένων τῆς χώρας των 20 μόνον ἐπανέρχονται καὶ 30 μένουں διαρκῶς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. Τὰ 50 ἀποθνήσκουν ἐκ τῆς πείνης καὶ τῶν στερήσεων.

Πρέπει νὰ τὰ ἴδῃ τις τὴν πρώτην, πρὶν ἀνατεῖλῃ ὁ ἥλιος, ἐν τοῖς δωματίοις ἐνθα κατὰκεινται, ἵνα λάβῃ ἀκριβῆ τῆς καταστάσεώς των ἰδέαν· 5, 6, ἐνίοτε 7 κλίνειν ἐντὸς ἐνὸς δωματίου καὶ 3, 4, 5, 6 πολλάκις παιδιά ἐφ' ἐκάστης κλίνης. Ὅταν εἰσέλθῃς αἰφνιδίως ἐν τοῖς ἀλλοκότοις τούτοις ὑπνωτηρίοις, ἐκπλήττεσαι βλέπων κεφαλὰς πανταχόθεν προβολούσας. Ἐπὶ τῶν τοίχων καὶ τῆς ὀροφῆς κρέμονται ἄρπαι, ἐπὶ δὲ τῶν σινιδίων ἐνδύματά τινα, ἵνα ἀλλάξωσι, καὶ σάκκοι ἐκ κανναβάτζου περιέχοντες Ἰταλικὰς πάστας. Κοιμῶνται ὀλόγυμνα, κατὰ τὸν Ἰταλικὸν τρόπον. Ὅτε εἰσῆλθον ἐν τινι τῶν θαλαμίσκων τούτων, ἐνθα κινδυνεύεις νὰ πάθῃς δύσπνοίαν ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς δυσωδίας, ἡ σύναξις τῆς προτεραιίας, κλίπερ μετρηθεῖσα ἤδη καὶ διαιρεθεῖσα, δὲν εἶχεν ἀκόμη τεθῆ ἐν τῷ ταμείῳ. Στῆλαι χαλκονομισμάτων, αἱ μὲν ὑψηλότεραι, αἱ δὲ χαμηλότεραι, ἦσαν ἐν γραμμῇ παρατεταγμέναι ἐπὶ σκευοθήκης· ἑνδεκα σωροὶ, διαφέροντες ἀλλήλων, ἀπετέλουν τὸ προῖον τῆς ἐργασίας ἑνδεκα παιδίων· ἤρχιζαν δὲ ἀπὸ 1,60 φράγκου καὶ ἔφθαναν μέχρι φρ. 3,15. Τὸ ποσὸν ἀνήκει ὀλόκληρον τῷ ἐργολάβῳ, ὅστις ὀφείλει νὰ θρέψῃ, ἐνδύσῃ καὶ χορηγήσῃ τὴν κατοικίαν. Ὅταν τις ἴδῃ τὰ ἄθλια ταῦτα ὄντα,

σύροντα ἐν ταῖς ἑδοῖς παλαιὰ καὶ φθαρμένα μαθητῶν ἐνδύματα, ὑποθέτει εὐκόλως πόθεν προέρχονται τὰ καλύπτοντα αὐτὰ ράκη. Ἡ τροφή, πλὴν τοῦ ζωμοῦ, τὸν ὅποιον πρὶν ἀναχωρήσωσι τοῖς δίδουν, ἐξ ἐλεημοσύνης κατὰ μέγα μέρος προέρχεται· εἰς πολλὰ ξενοδοχεῖα, εἰς πολλὰ ὡσαύτως μαγειρεῖα τοῖς διανέμουν φαγητῶν λείψανα, ἀνώτερα ἀναμφιβόλως ἀπὸ τὸ περιεχόμενον τῆς γαβάθης τοῦ ἐργολάβου των. Ὅσον διὰ τὴν κατοικίαν, ὁ ἐργολάβος πληροῖνει συνήθως ὃ φρ. κατὰ μῆνα δι' ἕκαστον παιδίον. Τὰ διατηροῦν τόσον καθαρὰ καὶ καλῶς κτενισμένα πάντοτε, ὥστε ὁμολογῶ ὅτι ἐξεπλάγην, ὅτε τὰ εἶδον. Ὅλαι αἱ προετοιμασίαι αἱ προηγούμεναι τῆς ἀναχωρήσεως, ἐνδυμασία, πρόγευμα, πρόχειρον διόρθωμα τῶν ἐσχισμένων ἐνδυμάτων, ρακῶν αἰωνίως ἀνανεουμένων, διαρκοῦν μέχρι τῆς ἐνάτης ὥρας· τοῖς δίδουν τὰ ὄργανα, θέτουν χορδὰς εἰς τὰς ἄρπας ἢ τὰς βαρβίτους των, παρατηροῦν τὸν ἀσκὸν τῶν παιανιζόντων τὸν αὐλὸν ἂν εἶναι ἐν καλῇ καταστάσει, καὶ ἀμέσως ἄρχεται ἡ ἐξοδος. Ἄν, πρὶν ἀρχίσωσι τὴν ἐργασίαν των, ἔλαβον ὁδηγίας τινάς, εἰς δύο πράγματα θὰ περιορίζωνται αἱ ὁδηγίαι αὗται, νὰ φέρωσιν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερα χρήματα καὶ νὰ προσέχωσι μὴ συλληφθῶσιν.

Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ τελευταία αὕτη σύστασις δὲν λαμβάνεται πάντοτε ὑπὸ σπουδαίαν ἔψιν· διότι ἡμέρα δὲν παρέργεται χωρὶς νὰ ἐπισκεφθῶσι τῆς ἀστυνομίας τὰς φυλακὰς τινὰ ἐξ αὐτῶν. Οὐδεμίαν συγκίνησιν τοῖς προξενεῖ τοῦτο ἐν τούτοις· ἡ φυλάκισις εἶναι μία τῶν περιπετειῶν τῆς τέχνης των· τὸ ἡξεύρουν, προσπαθοῦν νὰ τὴν ἀποφύγωσι, φεύγουν δρομαῖα ἅμα τὰ κυνηγήσῃ ἀστυνομικὸς κλητῆρ, δάκνουν, τζουγκρανίζουσιν ἅμα τὰ συλλάβῃ ἅπαξ ὅμως μεταφερθέντα ἐν τῇ ἀστυνομίᾳ, γίνονται ἡμέρα ὡς πρόβατα. Ὅταν συλλαμβάνοντες αὐτὰ οἱ κλητῆρες δὲν ἐφρόντισαν νὰ τὰ ψάξωσιν, ἐξάγουσιν ἡγρήγορα ἡγρήγορα ἐκ τοῦ θυλακίου των

πακέτον χαρτίων ρυπαρῶν καὶ ἀρχίζουν νὰ παίζουν τὴν σκόπαν, τὸ προσφιλὲς τῶν μεσημβρινῶν Ἰταλῶν χαρτοπαίγνιον.

Ἡ θέσις των εἶναι ὅτι σκληρότερον δύναται νὰ ὑπάρξῃ. Ἄν δὲν φέρωσι χρήματα εἰς τὸν ἐργολάβον, τὰ δέρει· ἂν δὲ πάλιν ζητήσωσι χρήματα ἀπὸ τοῦ διαβαίνοντος, κινδυνεύουν ν' ἀπαχθῶσιν ἐν τῇ φυλακῇ. Ἀποθνήσκουσι λοιπὸν ταχέως ἐξ ἐπαγγέλματος τοιούτου. Ὅσον μικρότερα εἶναι, τόσον ταχύτερον ἀποθνήσκουν· ἐννοεῖται δ' ὅτι τὰ μικρότερα εἶναι καὶ τὰ μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἐργολάβων ἐπιζητήτα, διότι προσελκύουν εὐκολώτερον τὴν συμπάθειαν ἐκάστου, καὶ ἕκαστος προθύμως τοῖς δίδει ἐλεημοσύνην. Ἀμα οἱ ἐργολάβοι μάθωσι τὴν κράτησιν, φωνάζουν, διαμαρτυρόμενοι διὰ τὴν ἐπιγιγνομένην αὐτοῖς ζημίαν· δὲν προβαίνουν οὐδὲ καὶ εἰς μέτρα σπουδαιότερα, γινώσκοντες ὅτι αὐτὸ ἀπαιτεῖ ἡ φρόνησις. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τοιούτων κρατήσεων ἀνέρχεται εἰς 500—700 κατ' ἔτος. Μόνον κατὰ τὸ 1867, διαρκούσης τῆς Ἐκθέσεως, ἔφθασεν εἰς 4544.

Δ'.

Ὅταν ἡ Ἀστυνομία συλλάβῃ ἐπαίτην τινὰ, ἐκ τοῦ δωματίου ὅπου προσωρινῶς τὸν ἀποθέτει, τὸν μεταφέρει ἐνδον μικρᾶς τιнос φυλακῆς, ἐνθα τὸν περιμένει ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος, ὁ μέλλων ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς τύχης του. Τοῦς εἰσαγάγουσιν ἕνα πρὸς ἕνα, ὁ δὲ δικαστὴς ἔχει ἤδη παρ' αὐτῷ ὅλα τὰ ἔγγραφα τὰ ἀποβλέποντα τὸν συλληφθέντα. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον 95 φορές ἐπὶ 100 ὁ δικαστὴς παρατηρεῖ ἀμέσως ὅτι ἔχει ἀπέναντί του παλαιὰν τινα γνωριμίαν. Ὑπάρχουσιν ἐπαῖται εἰκοσιπενταετείς μόλις τὴν ἡλικίαν, καὶ ὅμως τεσσαρακοντάκις συλληφθέντες. «*Αἰ.λ.*» εἶναι λοιπὸν γυναικὸν ἐλάττωμα ἀδιόρθωτον ἢ ἐπαιτεία», εἰπον ἰδὼν νεανίαν τινα τρυφερᾶς ἡλικίας, δεκαπεντάκις ἤδη συλληφθέντα. «*Εἶναι πάθος σωστὸν, κύριέ μου*», μοὶ ἀπῆν-

τησεν ὑπάλληλος διαβαίνων ἐκείθεν. Αἱ ἐπιφάνειαι μόνον τῶν διαδεχομένων ἀλλήλους τύπων ἀλλάσσουν· τὸ βάθος μένει τὸ αὐτὸ πάντοτε· ὀκνηρία καὶ ἠθικὴ ἐξαχρείωσις. Τινὲς συλλαμβανόμενοι καὶ εἰς δημόσιον ἔργον ὑποβαλλόμενοι ἐκ μέρους τῆς Ἀρχῆς, διαρρηγνύουσι τὰ ἱμάτια τῶν ὅτι, ὡς ἐκ τῆς προχωρημένης ἡλικίας τῶν, δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ ἐργάζονται· θὰ ὑποφέρωσι πολὺ· ἐξετάζουν τὸ πιστοποιητικὸν τῆς γεννήσεώς των, καὶ τοὺς εὐρίσκουν μόλις 45 καὶ 47 ἐτῶν. Θὰ ἔχῃς καμμίαν παλαιὰν ὑπόθεσιν εἰς τὴν ῥάχιν; τοῖς λέγει ὁ ἐξετάζων αὐτοὺς ὑπάλληλος. Ὅχι πολλὰς· τρεῖς ἢ τέσσαρας μόνον, ἀποκρίνονται. Μὲ τὸ ὑπόθεσιν ἐννοοῦν ὅτι ἐνεφανίσθησαν ἤδη εἰς τὸ πταισματοδικεῖον ἢ κακουργοδικεῖον. Εἰδὼν τινὰ ἐξ αὐτῶν σύροντα τὸν πόδα, ἐλεεινὸν τὴν ὄψιν, μὲ τὸ βλέμμα ἀνήσυχον, μὲ τὰς τρίχας τῆς γενειάδος ὀρθίας· ἢ μακρὰ αὐτοῦ κόμη ὡμοιάζῃ πρὸς δέσμην ἀπὸ ἀλογότριχας, ἐκ δὲ τοῦ βάθους τοῦ τριχωτοῦ τούτου καὶ ἀκτενίστου ὄγκου ἐξήρχετο φωνὴ ὑπόκωφος καὶ παράλυτος. Ἦθελέ τις εἶπει ὅτι ὅλοι τοῦ κακουργήματος οἱ ὄχετοὶ ἐκενώθησαν ἐπ' αὐτοῦ. Εἰς πᾶσαν ἐρώτησιν ἀπῆντα διὰ καταφατικοῦ γρυλλισμοῦ. Εἶναι ἑγγαμος, ἔχει τέκνα καὶ ἀπειράκις μέχρι τοῦδε ἠκολούθησε τὴν πρὸς τὴν φυλακὴν τῆς ἀστυνομίας ἄγουσαν. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, ὀκνηροὶ ὅσον δίδεται ἐνόςω μένουιν ἐλεύθεροι, γίνονται ἄρκετὰ καλοὶ ἐργάται, ἅμα φυλακισθῶσι καὶ ταχέως κερδαίνουν ποσότητας σχετικῶς μεγάλας, ἑκατὸν, διακόσια φράγκα κολλάκις. Ζητοῦν τότε ν' ἀπολυθῶσιν. Ἡ ἀστυνομία προβλέπει κάλλιστα τί θὰ συμβῇ, καὶ ὁμῶς τοὺς ἀπολύει, μὴ δυναμένη νὰ διατηρῇ καθειργμένον ἄνθρωπον, ἔχοντα ἤδη τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀπαιτούμενα. Τρεῖς δὲν παρέρχονται ἡμέραι καὶ τὸν συλλαμβάνουν ἐκ νέου ἐπαιτούντα. Ὅτε δὲ τῷ ὑπενθυμίσουν τί εἶχεν ἐν τῷ θυλακίῳ τοῦ ἐξεληθῶν τῆς φυλακῆς καὶ ὅτι ἐδύνατο νὰ ζήσῃ καὶ ἓνα

καὶ δύο μῆνας δι' αὐτῶν, — Αἱ! Θὰ διασκεδάσωμεν καὶ ἡμεῖς ὡς ἄνθρωποι, ἀποκρίνεται, καὶ ἑκατοντάκις θέλει ἐπαναρχίσει τὸ αὐτὸ καὶ εἶναι οἱ ἴδιοι πάντοτε. Εὐκολώτερον ἴσως ἐπενεργεῖ τις ἠθικῶς ἐπὶ ἐνὸς κλέπτου ἢ ἐπὶ ἐπαίτου ἐξ ἐπαγγέλματος.

Ἐκ τῶν συλλαμβανόμενων τὰ δύο τρίτα εἶναι ἄνδρες. Ἡ γυνὴ ἀντέχει πλειότερον εἰς τὸ κακόν· γνωρίζει δὲ καὶ νὰ περιορίσῃ καλλίτερον τὰς ἀνάγκας αὐτῆς. Συναισθανομένη τὸ πρὸς φυγὴν ἀνίκανον αὐτῆς, δὲν ἀγαπᾷ νὰ διακινδυνεύῃ πολὺ, ὥστε νὰ συλληφθῇ· δὲν ἐπιδιώκει τὴν ἐπιθετικὴν ἐπαιτείαν, τοσοῦτον οἰκείαν διὰ τὸν ἄνδρα· ὑπόκειται ὀλιγώτερον εἰς τῶν ὀρμητικῶν ἡδονῶν τὴν ἀποκτήνωσιν, καὶ τὴν μέθην· διατηρεῖ δὲ εἰδός τι ἀνεξαρτησίας, ἥτις τὴν μακρύνει ὅπωςδήποτε τῆς ἀστυνομικῆς φυλακῆς.

Τὸ ἐν Σαὶν Δεσφὴ Σωφρονιστήριον, ὅπου πᾶς ἐπαίτης τελειώσας τὴν ἐν ἀστυνομίᾳ φυλακὴν αὐτοῦ στέλλεται, ἵνα ὑποβληθῇ εἰς ἔργον τι, εἶναι ὅτι ρυπαρώτερον καὶ βορβορωδέστερον κατάστημα δύναται ὁ ἀνθρώπινος νοῦς νὰ συλλάβῃ. Ἀφ' ὅτου ἤρχισα ἐπιχειρῶν τὰς κοινωνικὰς ταύτας αὐτοψίας, εἰς πολλὰ μέρη περικλείοντα τὰ κατώτερα τῆς κοινωνίας στρώματα κατέβην· ὅτι ὁμῶς ὑπάρχει παρὰ τὰς θύρας αὐτὰς τῶν Παρισίων, ἐν μέσῳ δεκάτῳ ἐννάτῳ αἰῶνι, ὑπ' αὐτὸ τῆς κυβερνήσεως τὸ βλέμμα, μέρος τόσον σαθρὸν, σερπητὸς καὶ ἀκάθαρτον, τοῦτο οὐδέποτε ἐδυνάμην νὰ φαντασθῶ. Ἦτο ἡμέρα ψυχρὰ, ὅτε τὸ ἐπεσκέφθην, καὶ κατέπιπτε παγετώδης βροχή. Συνηθροισμένοι ὅλοι οἱ ἐπαίται περὶ τὰς ἐστίας, ἐξέπεμπον ἀφόρητον δυσωδίαν. Μεταξὺ τῶν φιλασθένων γερόντων μὲ φαιδὸν ἐπενδύτην κεκαλυμμένων, ἀνθρώπων γνωρισάντων ὅλα τῶν φυλακῶν τὰ εἶδη καὶ φερόντων ἐπὶ τὰ πρόσωπα ὅλα τῆς ἀναιδεΐας τὰ σημεῖα, ἐκπληκτος καὶ τρέμων βλέπει τις νέους, παιδιὰ σχεδὸν δεκαοκταετῆ, ἐρυθριῶντα μέχρι τοῦ λευκώματος τῶν ὀ-

φθαλμῶν, ἅμα τὰ παρατηρήσῃ τις ἀσκαρδαμικτὸν, διὰ τῆς μεγαλειτέρας τρυφερότητος περιποιούμενα ὑπὸ τῶν ἐν ἀμαρτίαις γεγηρακότων ἀνθρώπων τούτων, τῶν ὁποίων εἶναι οἱ προσφιλέστεροι σύντροφοι. Ὑπάρχουν ἐργαστάσια ραπτῶν, σανδαλοποιῶν, σχοινοποιῶν. Οἱ πλέον γέροντες μετὰ τῶν ἀθλίων αὐτῶν, ἡμιπαράλυτοι ἐκ τῆς ἡλικίας, ἄνθρωποι γηράσαντες χωρὶς οὐδέποτε νὰ λάβωσι καιρὸν νὰ μάθωσι τέχνην τινὰ, διαλέγουσιν ῥάκη. Ὅταν εἰσέρχονται ἐν τῷ καταστήματι, τοὺς ξυρίζουν, τοὺς λούουν, τοὺς ψήχουν, καὶ πιστεύσατε ὅτι ἔχουν μεγάλην ὄλῳν τούτων ἀνάγκην. Τοῖς δίδουν τὸ ἥμισυ τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας· ἅμα δὲ κερδίσουν ποσὸν τι, εἶναι ἐλεύθεροι νὰ ἐξέλθωσιν. Πξεύρουν τόσον καλῶς τί τοὺς περιμένει ἐξερχομένους, ὥστε ἀποχαιρετῶντες τοὺς φύλακας, οὐδέποτε τοῖς λέγουσιν, Ὑγιαίνετε, ἀλλὰ, Ἐναβλεπόμεθα!

Τῶν γυναικῶν τὸ μέρος εἶναι κεχωρισμένον. Αἱ μᾶλλον ἡλικιωμέναι, φιλάσθενοι, ἀδύνατοι, κατερρυτιδωμένοι, κακόχυμοι, βήχουσαι καὶ μετὰ κόπου συρόμεναι, κεῖνται φύρδην μίγδην ἐντὸς δωματίων τρομερὰν ἐκπεμπόντων δυσωδίαν. Μετὰ τῶν αὐτῶν ὑπάρχουσι τέκνα πηγαινερχόμενα, διότι πολλὰ ἐξ αὐτῶν φαίνονται ἀνανεώσασαι τῆς Σάρας τὸ θαῦμα· ἀπορεῖ δὲ τις πῶς τὰ ραδιὰ καὶ ζωηρὰ μικρὰ ταῦτα ὄντα δὲν ἀποθνήσκουσι, τοιαύτην δυσώδη ἀτμοσφαῖραν ἀναπνέοντα. Ὅλη ἡ ἀγέλη αὕτη συναθροίζεται ἐν τῇ αὐλῇ, περιμένουσα τῶν ζωοτροφιῶν τὴν διανομὴν· χειρῶμακτρα ἢ περιζώματα οὐδέποτε ταῖς δίδουν· ὥς ἐκ τούτου ἀστράπτουν πάντοτε ἐκ τῆς ρυπαρότητος. Καὶ ὅμως ἡ Ἐξουσία ὥφειλε νὰ συλλογισθῇ τοῦλάχιστον ὅτι διὰ τῆς ἐξωτερικῆς τοῦ σώματος καθαριότητος ἴσως τοὺς συνήθειζεν νὰ εὕρισκωσι θέληγητρά τινα καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τῆς ψυχῆς. Τὰς ἐπιτηρεῖ πάντοτε μία ἐπιστάτις· ἀπαιτεῖται δὲ μεγάλη ὑπομονὴ καὶ ἱκανότης ἵνα διατηρήσῃ τις ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς πειθαρχ-

(ΟΜΗΡΟΣ ΦΥΛ. Γ.)

χίας τὰ ἀνήσυχτα ταῦτα καὶ ἀνεύθυνα πνεύματα· οἱ γλυκεῖς λόγοι ἐπιτυχάνουν καλλίτερον τῶν ἀπειλῶν. Τὰ ὑπνωτήρια εἶναι μεγάλα, ἀλλ' ἡ συσώρευσις τῶν κλινῶν, 100—120 ἐν ἐκάστῳ αὐτῶν, τοὺς ἀναγκάζει κἄποτε νὰ θέτωσι δύο κλίνας, τὴν μίαν πλησίον πολὺ τῆς ἄλλης καὶ νὰ ρίπτωσι μίαν καὶ μόνην στρωμνὴν καὶ ἐπὶ τῶν δύο, ὥστε κοιμῶνται τρεῖς γυναῖκες ἐκεῖ, ὅπου διὰ μίαν μόνην ὑπάρχει θέσις.

Χίλιοι εἴκοσι πέντε ἄνδρες καὶ 388 γυναῖκες εἰσῆλθον ἐν τῷ καταστήματι τοῦτω κατὰ τὸ 1869· ἐξ αὐτῶν δ' ἀπέθανον 290 ἄνδρες καὶ 128 γυναῖκες, ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους ἐννοεῖται· διότι συνεπεία τῆς μεγάλης ἐπισωρεύσεως ἐν χώρῳ μικρῷ αἱ ἀσθένειαι ἐπιφέρουν θρᾶψιν μεγάλην καὶ τὸ ἐν τῷ καταστήματι νοσοκομεῖον εὕρισκεται εἰς διηνεκὴ κίνησιν. Εἶναι τὸ συνεντευκτήριον ὄλῳν τῶν γεροντικῶν ἀσθενειῶν τυφλοὶ, ἐπιληπτικοί, παραλυτικοί, ἀνίατοι παντὸς εἶδους, διαφόρων εἰδῶν ἐπιθάνατοι ἄνθρωποι, μετὰ κόπου καὶ βραδέως κινουῦνται ἐπὶ τῶν κραββάτων αὐτῶν. Καὶ οἱ εἰσερχόμενοι ἄλλως τε ἐν τῷ καταστήματι τοῦτω ἐκ προτέρων γινώσκουσιν ὅτι εἶναι ὁ τελευταῖος ἴσως τῆς ζωῆς αὐτῶν σταθμὸς, τοῦ κοιμητηρίου ὁ ἀντιθάλαμος.

Ἀνεγνώρισαν ὅτι ἐν μόνον τοιοῦτον κατὰστημα ἦτο ἀνεπαρκὲς, καὶ ἀπὸ ἡμίσεως ἤδη αἰῶνος καὶ ἐπέκεινα ὠκοδόμησαν τὸ ἐν Βιλλκοτερέτῃ πτωχοκομεῖον. Ἐκεῖ τοῦλάχιστον τὸ κτίριον εἶναι στερεῶς ὠκοδομημένον, τὸ μέρος εὐάερον, ἡ θέσις εὐρύχωρος, πρὸς ταῦτα πάντα δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰσερχομένων πολλοὶ δὲν βεβρύνονται ὑπὸ ἐγκληματικῶν πράξεων. Ἀπῆντητα ἐκεῖ ἐξήκοντούτην ἄνθρωπον, οὗτινος ἐγίνωσκον ἤδη τὴν ἱστορίαν. Ἡμέραν τινὰ συγγράφει τραγωδίαν ἔμμετρον εἰς πέντε πράξεις· οὔτε καλλιτέρα ἦτο οὔτε χειρότερα πολλῶν ἄλλων. Ὁ συγγραφεὺς τὴν ὑπέβαλεν εἰς τὸ Ὁδεῖον, ὅπερ τὴν ἀπέροψε· τὴν τυπώνει· ἐκτοτε δ'

ἄρχονται ὅλκι αἱ συμφοραὶ τοῦ. Στέλλει ἐν ἀντίτυπον εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ἥτις κατὰ τὴν στερεότυπον αὐτῆς συνήθειαν τῷ ἀναγγέλλει τὴν παραλαβὴν διὰ τοῦ στερεότυπου αὐτῆς γραμματέως. Ὁ δυστυχὴς συγγραφεὺς ἐνόμισε καὶ ἀκόμη νομίζει ὅτι τὸ ἔργον τοῦ ἐφάνη τοσοῦτον ἄξιον λόγου, ὥστε ἐθεωρήθη ἱκανὸν νὰ κατατεθῇ ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Ἀκαδημίας. Ἀρχίζει ὀνειροπωλῶν ἄλλα ποιήσεως ἔργα, ἐγκαταλιμπάνει πᾶσαν ἐργασίαν, ἀφίνει ἑαυτὸν νὰ καταληφθῇ ὑπὸ τῆς δυστυχίας χωρὶς νὰ τὸ βλέπῃ, αἰφνης δὲ, ὑπὸ τῆς πείνης πιεζόμενος, καταφεύγει εἰς τὸ πρῶτον ἄσυλον, ὕπερ ἀπήντησεν, εἰς τὴν Βιλλκοτερέτην. Ὅτε διήλθον πλησίον τοῦ, ἔθρυπτε τὸν ἄρτον τοῦ ἐνδον κώθωνος, ἐν ᾧ ἐπέπλεον φασόλιά τινα. — Πῶς περνᾷς ἐνταῦθα; τὸν ἐρωτῶ. — Καλὰ, μοὶ ἀπήντησεν. Ἐξησφάλισα τὸν ὑλικὸν βίον μου. Θ' ἀρχίσω τὴν νῦν ἐργάζομαι.

Ὅπως ἐν Σαὶν Δενη, οὕτω καὶ ἐνταῦθα αἱ γυναῖκες ζῶσι κεχωρισμέναι. Ὅτε διήλθον τὸ μέρος των, συνωθοῦντο πρὸς τὸ μαγειρεῖον, κύπελα κρατοῦσαι εἰς χεῖρας καὶ ἐζήτουν τὸν συνήθη καφὲ μὲ τὸ γάλα. Παντοῦ ὁ ἀὴρ κυκλοφορεῖ ἐλευθέρως, ὁ ἥλιος ἀφθονος, ὁ ὀρίζων εἶναι χλοερὸς, τὴν δὲ ἀπόμαχον ταύτην γρατὶὰν διοικοῦσι καλογραῖαι ἐκ τῆς Τούρ. Παρετήρησα γυναῖκά τινα ἐπὶ τῆς κλίνης ἐξηπλωμένην, κάτισχον καὶ ἐτοιμαζομένην ἡδὴ διὰ τὸν ἄλλον κόσμον. Αἱ κίτρινοι καὶ λειπόσαρκοι χεῖρές της ἐκινουῦντο ἡρέμα, ὡς πτηνοῦ πτερὰ βραδέως καὶ μὲ ρυθμὸν κινούμενα. Μᾶς εἶδεν ἀκίνητος διερχομένους αἰφνης δὲ μὲ φωνὴν ἔντονον, — Ἀδελφὴ μου, λέγει τῇ καλογραίᾳ, δὲν δύναμαι ν' ἀποθάνω, καὶ στενοχωροῦμαι. — Παρακάλεσον τὸν Θεόν, ἀπήντησεν ἡ καλογραῖα· τὸν Θεὸν παρακάλεσον καὶ θὰ σὲ ἀνακαλέσῃ παρ' αὐτῷ. — Ἦθελα ν' ἀποθάνω σήμερον, πρὸ τῆς τρίτης ὥρας. — Παρακάλει, παρακάλει τὸν Θεόν, ἐπανελάθεν ἡ καλογραῖα. — Παρακάλεσέ τον σὺ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀπεκρίθη ἡ θνήσκουσα. Ἐμὲ δὲν μὲ ἀκούει· εἶμαι

ἁμαρτωλὴ. — Ἡ καλογραῖα ἐγονάτισε καὶ γυναῖκες τινες τὴν ἐμιμήθησαν.

Τὰ δύο ταῦτα καταστήματα, Σαὶν Δενη καὶ Βιλλκοτερέτη, συμπληροῦσιν ἄλληλα· ἐν τῷ πρῶτῳ τιμωροῦν τὸ ἔγκλημα καὶ ἐμποδίζουν τὸν ἐκουσίως πράξαντα αὐτὸ νὰ ὑποπέσῃ ἐκ νέου· ἐν τῷ δευτέρῳ βοηθοῦν τὴν πραγματικὴν δυστυχίαν, τὴν ἀθλιότητα, τὴν σωματικὴν ἀδυναμίαν, τὸ ἔσχατον γῆρας. Καὶ ὅμως διὰ μέσων τοιούτων δὲν θὰ ἐξαλείψωσιν, ὅχι, τὴν ἐπαιτείαν. Ἄν κοινωνία σεβομένη ἑαυτὴν ὀφείλῃ τὸν ἄρτον εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, ὀφείλει καὶ ἐργασίαν συγχρόνως εἰς τὴν ὀκνηρίαν καὶ τὴν ἀργίαν, δύο κακὰ ἐνυπάρχοντα ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει. Οἱ τρομεροὶ τῶν παρελθόντων αἰώνων νόμοι, ἐξορία, στιγματισμὸς διὰ σιδήρου πεφυρακτωμένου, ἀειφυγία, κάτεργον, ματαίως ἀπεπειράθησαν νὰ ἐλαττώσωσι τῶν ἐπαϊτῶν τὸν ἀριθμὸν· οἱ νεώτεροι ἐξ ἄλλου κανονισμοὶ ἡμῶν, ἡπιώτεροι, προβλεπτικώτεροι καὶ φιλανθρωπότεροι, καὶ αὐτοὶ οὐδὲν κατώρθωσαν πλείονον. Ἀπέναντι ταιαύτης ἐπιμονῆς, ὅταν συλλογισθῇ τις ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων τούτων εἶναι νέοι καὶ δύνανται νὰ ἐργασθῶσιν, ὅτι πλὴν 2588 συλληφθέντων πέρυσιν ἐν Παρισίαις ἐπαϊτῶν ὑπάρχουν 14095 ἕτεροι τυχοδιώκται, ἐρωτᾷ ἂν δὲν εἶναι καιρὸς τέλος πάντων νὰ ληφθῇ μέτρον τι σπουδαῖον, ν' ἀκολουθήσωμεν τὸ παράδειγμα, ὕπερ μᾶς παρέχει ἡ Ὁλλανδία, συστήσασα τὰς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ αὐτῆς ἀποικίας; Ἡ Γαλλία κατέχει σήμερον 5,147,862 πλέθρα γαιῶν χέρσων ἢ νεατῶν μὲ τῶν σιδηροδρόμων τὴν εὐκολίαν ἢ ξηρὰ κόπρος φθάνει ἀπανταχοῦ, μὲ τὴν μήλην δὲ τῶν ἀρτεσιανῶν φρεάτων τὸ ὕδωρ δύναται ν' ἀναπηδήσῃ καὶ ἐκ μέσου τῶν μᾶλλον ἀγόνων ἐδάφων· οἱ ὕγιεις ἐπαῖται καὶ οἱ πλάνητα βίον διάγοντες ἄνθρωποι, καλῶς διευθυνόμενοι, ἐντὸς στενῶν ὁρίων πειθαρχίας προβλεπτικῆς καὶ πατρικῆς διατηρούμενοι, δύνανται ν' ἀποκαταστήσωσι γεωργοὶ ἐπαρκεῖς. Θὰ εἶχον οὕτω τὸν ἄρτον

ἐκάστης ἡμέρας ἐξησφαλισμένον, ἀντα-
μοιῶν ἀνάλογον, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ με-
τοχήν ἐπὶ τοῦ καλλιεργουμένου ἀγροῦ.
Ὁ δὲ πολιτισμὸς ἤθελε καθ' ὅλους τοὺς
τρόπους ὠφελῆθῃ, διότι ἠθέλομεν αὐ-
ξήσει τοὺς γεωργικοὺς τῆς Γαλλίας πό-

ρους καὶ ἀπαλλάξει τὰς πόλεις ἡμῶν ἀπὸ
φυλὴν παράσιτον, ἐν τῇ ὅποιᾳ τὸ κακούρ-
γημα εὐρίσκει συχνάκις τοὺς φοβερωτέρους
αὐτῆς συνεργούς.

B.

Η ΕΥΣΠΛΑΓΧΝΙΑ.

(Κατὰ τὸν Λαμαρτίνον.)

Εἰς τῆς ζωῆς τὴν φωτεινὴ πηγὴ ῥομφαία τοῦ ῥίχνει
ὁ Παντοκράτωρ κ' ἐρωτᾷ τὸ λαμπερὸ τοῦ πλάσμα,
— Ἐσὺ, ποῦ ἡ θεία μου βουλή σ' ἐστόλισε μὲ λάμψη
Ἥλιε, ἀχτῖνα ἀπ' τὸ φῶς τῆς θεϊκῆς μου δόξης
σταλμένε λάμψη καὶ χαρὰ στή πλάση μου νὰ φέρῃς
γιὰ νὰ δοξάζῃ καθ' αὐγὴ τὸ θεῖον ὄνομά μου,
εἰπέ μου, ἀπὸ τὰ πολλὰ τὰ δῶρα ποῦ μοιράζει
τὸ φῶς σου, ἀπ' τὰ βήματα τοῦ γίγαντος ποῦ κάμεις
στοὺς οὐρανοὺς, ἀπ' τῆς ζωῆς τὰς χαρωπὰς ἀχτῖνας
ποῦ ῥίχνεις κι' ἀπογεύεται μὲ πόθο καὶ λαχτάρᾳ
κάθε μου πλάσμα ζωντανό, εἰπέ μου τί ἀπ' ὅλα
σοῦ φέρει πλειότερ' ἡδονὴ καὶ γίνεται αἰτία
νὰ εὐλογῇς τὸν Πλάστη σου γιὰ τὰ χαρίσματά του;

Τὸ λαμπερὸ τοῦ πρόσωπο ἐσκέπασσε ὁ Ἥλιος
καὶ ἀπεκρίθη τοῦ Θεοῦ μὲ φόβο καὶ μὲ σέβας,
— Τὸ ἄμετρο διάστημα ἐμὲ γιὰ φῶς προσμένει
καὶ λαμπυρίζ', ἅμα φανῶ, ἡ ἄμμος τῆς ἐρήμου·
τὸ κρυσταλλένιο ἀναλῶ στεφάνι τοῦ Λιβάνου,
ἔστα σύνεφα τοῦ Οὐρανοῦ σκορπίζω φῶς καὶ φλόγα,
καὶ σὲ καθρέπτῃ διάφανο, στή θάλασσα, κυττιέμαι.
Ἄλλ' ὅταν ἀπ' τὸ ῥάγισμα τοῦ θόλου μιὰ περάσῃ
ἀχτῖνα μου, ἔστῃ φυλακὴ ποῦ ἀναλεῖ καὶ σβύεται
ὁ ἄθλιος κατὰδικος κι' ἓνα πικρὸ τοῦ δάκρυ
στεγνώσω στοῦ βλεφάρου τοῦ τὴν ἄκρη, ὃ ἐκεῖνος